

prodit. *Synodicon, ne recipiatur ad iudicium excommunicatus*, citatur a Nic. Comneno, pag. 285 Præ-ot mystagog. In codice regio Paris. 3229, teste Boivino, pag. 767, notis ad Gregoram exstant opuscula duo ejusdem fere et argumenti et styli, quorum prius inscribitur: Τοῦ πατριάρχου κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Γλυκέος ἡ παραίτησις τοῦ πατριάρχαιου, *patriarchatus abdicatio*. Alterum: Τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου ὑπομνηστικὴν εἰς τὸν βασιλέα τὸν ἄγιον *Comonitorium ad sanctum imperatorem*, Michaelē Paleologum (v). De *Grammatica* ejus, quæ ms. servatur in variis bibliothecis, jam feci mentionem volum. VII, pag. 43. [s. vol. VI, pag. 344 nov. ed. Add. cod. Monac. 161, sub cuius finem comparet Jo. Glycæ (Γλύκεος) *De recta constructione*. V. Hardt. in *Arctini Beyträgen*, etc., ann. 1804, part. vi, p. 42. (HALL.)] *Narrationem legationis in Armeniam susceptæ* quam laudat idem Gregoras lib. VI, p. 120, intereidisse dolendum est. Joannem Glycæm *De vanitate vitæ*, quam inter editos scriptores Græcos Cangius in Glos-sario Græca commemorat, haud vidi.

(v) Duo hæc opuscula sunt Paris. in bibl. publ. (sec. Catal. mss. bibl. Reg. vol. II, p. 522) in cod. 2562, n. 3 et 4. In eod. cod. sunt præterea n. 1 et 2 ejusd. Jo. Glycæ *De orationis constructione* opus ineditum. Inc. Ἡ τοῦ λόγου χρῆσις, et *Pro Andronico imperatore precatio*. In ejusdem bibliothecæ cod. 1210 asservantur Jo. Glycæi s. Glycæ *Homiliæ e variis Patrum aliorumque auctorum scriptis collectæ*, Hujusce codicis initio reperiuntur epistolæ, in quibus nihil memoratu dignum occurrit, observante auctore catalogi dieli, p. 254, et auctoris, inquit, nomen nusquam comparet, ut nec illorum, ad quos scribit. Recentiorē esse, illud argumento est, quod Georgii Coressii meminerit, theologi magni inter schismaticos Græcos nominis, qui que non multis abhinc annis floruit.

— Ibid. in cod. 222, n. 12, reperiuntur anonymi, fortasse Joannis Glycæi (suspicante auctore catal. citati II, p. 453) *Epistolæ* ad Gabram, ad præfectum caniceo, ad imperatorem, ad Chatziam, ad Gleidam, ad Logothetiam, ad anonymos complures. Atque Florentiæ in bibl. Laurent. cod. 24, plut. 57, disertis verbis ei ascribuntur duæ epistolæ, Τοῦ πατριάρχου κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Γλυκέος n. 18. *Epistola* ad imperatorem (scil. Michaelē Paleologum, inc. Ἐμοὶ τὸν βίον ἀνῦσαι γέγονε, etc.; n. 19. *Epistola* ad logothetiam ærarii, init. Ὡ σοφύτατα, σὺ μετὰ τῆς ἀληθείας. Vid. Bandin. *Cat. codd. Gr. Laur.* II, p. 569. — Conf. Rob. Gerium in *append. ad Cavei Hist. litt. SS. Eccl.* p. 21, ad ann. 1516. (HALL.)

OPERUM GREGORII PALAMÆ

ARGUMENTA EX CODICIBUS COISLINIANIS.

(Montfaucon, *Bibl. Coisl.* p. 150)

Codex XCVII, olim CXXXI, bombycinus, XV circiter sæculi, initio et fine mutilus. Supersunt folia 235, quæ continent homilias auctoris nomen non præferentes: sed eas epistola ultimo loco posita docet esse Gregorii Palamæ, Thessalonicensis archiepiscopi. Hujus porro scriptoris perampla quinque volumina in hac bibliotheca consequenter posita habentur, quæ excepto primo de quo nunc agimus, polemica omnia sunt. Horum omnium non levem notitiam dabit capitum et argumentorum omnium collectio quam subjicimus, addita interpretatione Latina. Quinque priores homiliæ abscissæ sunt. Earum quæ supersunt, catalogum damus.

VI. De jejuniis dicta videtur, sed initio ac inscriptione caret.

VII. Ὁμιλία ἐτέρα περὶ νηστείας ἐξεφωνήθη καὶ αὕτη κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς τετραδός. *Homilia altera de jejuniis: habita est et ista vespere ejusdem feriæ teiradis*. Hujus initium est: Ἡδὲ μὲν ὀφθαλμοῖς θέαμα γαληνῶσα θάλασσα.

VIII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ πίστεως, ἐν ᾗ καὶ τῆς κατ' εὐσέθειαν ὁμολογίας ἐκθεσις. Ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας. *Homilia de fide, in qua piæ confessionis (fidei) expositio. Habita Dominica Orthodoxiæ*. Initium, Πιστεύομε εἰς τὸν Θεόν etc.

IX. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ δευτέρᾳ Κυριακῇ τῆς ἀγίας

Τεσσαρακοστῆς, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ἐν Καπερναοῦμ λαθόντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον, etc. *Homilia in Dominica secunda S. Quadragesimæ, argumentum habens de paralytico per Dominum in Capernaum sanato etc.* Initium, Αὐτὰς τῆς Δεσποτικῆς φωνᾶς, etc.

X. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *Homilia in venerandam et vivificantem crucem Domini Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi*. Initium: Ὁ τοῦ Χριστοῦ σταυρὸς προανεκηρύττετο

XI. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς τε-

τάρτης ἐν τῇ ἀγίᾳ Τροσποκοστῇ Κυριακῇ, ἐν ᾗ καὶ περὶ ἐπιμελείας τοῦ ἐξουλογοῦ. *Homilia in Evangelium Quartae in sancta Quadragesima die Dominica, ubi et de cura interioris cogitationis.* Initium : Πολλάκις πρὸς τὴν ὁμετέραν ἀγάπην.

XII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. *Homilia in Annuntiationem castissimae Dominae nostrae Virginitatis Mariae.* Init. : Ὁ μὲν ψαλμοῦδς Προφήτης.

XIII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν Βλῶν. *Homilia habita Dominica Palmarum.* Init. : Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου.

XIV. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δεικνύσασα τὸ τοῦ Σάββατου καὶ τῆς Κυριακῆς μυστήριον καὶ εἰς τὸ τῆς καινῆς Κυριακῆς Εὐαγγέλιον. *Homilia, quae Sabbati et Dominicae mysterium declarat; et in Evangelium novae Dominicae.* Init. : Καὶ νῦν Κυριακὴν ἑορτάζομεν. Haec homilia scholia habet textui interposita.

XV. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ Κυριακῇ τῶν Μυροφόρων, ἐν ᾗ καὶ ὅτι πρώτη τὸν Κύριον ἡ Θεοτόκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. *Homilia in Dominica Myrophoron, id est, earum quae corpus Domini unctum venerunt in monumentum; et quod Virginitas Domini ex mortuis suscitatum prima viderit.* Init. : Ἢ τοῦ Κυρίου ἀνάστασις.

XVI. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὴν Σαμαρείτιδα τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον, καὶ ὅτι οὐκ καταφρονεῖν τῶν περὶ τῶν. *Homilia in Evangelium Samaritanae, et quod oporteat praesentia despiciere.* Init. : Διὰ πικρῶν τῶν νῦν διαρχομένων ἡμερῶν.

XVII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἐωθινὸν ὁδοῦν, ἐν ᾗ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιοθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαθείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συναξέσι παραμένοντες. *Homilia in matutinum octavarum secundum Evangelistam Joannem, et quod magnis muneribus digni habebuntur, quotquot usque ad finem cum pietate in sacris synaxibus permanserint.* Init. : Ἰωάννης ὁ παρθένος.

XVIII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾗ καὶ πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν Σάββατον. *Homilia in Assumptionem Domini, Dei, et Salvatoris nostri Jesu Christi; ubi etiam quomodo adimpletur et consummatur Sabbatum legale.* Init. : Ἐορτάζον Ἰουδαῖοι τὸ Πάσχα τὸ νομικόν.

XIX. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν, ἐν ᾗ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. *Homilia in eandem ipsam solemnitatem, ubi etiam de passionibus et virtutibus.* Init. : Βλέπετε τὴν κοινὴν ἡμῶν ἑορτήν.

XX. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς δέκατον ἐωθινὸν Εὐαγγέλιον, ἐν ᾗ καὶ τοῦ κατὰ αἰσθησίν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῶν πόλεμου. *Homilia in decimum matutinum, ubi etiam de bello contra adversarium nostrum tam secundum sensum, quam secundum mentem gerendo.* Init. : Τὰ ἐωθινὰ τῶν ἁγίων Εὐαγγελίων οὐ πάντα εἰσὶν ἐωθινὰ.

XXI. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τελεσθεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομήν τοῦ Θεοῦ Πνεύματος, ἐν ᾗ καὶ περὶ μετανοίας. *Homilia in manifestationem et dispensationem Spiritus divini in Pentecoste factam; in qua etiam de poenitentia.* Initium : Ἐθεασάμεθα πρὸ μικροῦ.

XXII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν ἁγίων πάντων. *Homilia habita in Dominica Sanctorum omnium.* Initium : Θαυμάσιος ἔντως ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

XXIII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους, ἐν ᾗ καὶ περὶ τοῦ πνευματικοῦ θέρους. *Homilia habita tempore messis, ubi et de messe spirituali.* Initium : Ὁ τῶν ἀπάντων Ποιητής.

XXIV. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα καὶ αὐτὴ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους, ἐν ᾗ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῶν λογικοῦ θέρους. *Homilia item habita in tempore messis, ubi et de futura nobis rationali messe.* Initium : Ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ ὑμᾶς, ὁ Κύριος ἐν Εὐαγγελίῳ φησὶν.

XXV. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. *Homilia habita in festo sanctorum coryphaeorum apostolorum Petri et Pauli.* Init. : Ἢ τῶν ἁγίων ἐκάστου μνήμη.

XXVI. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν, κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον, ἐν Καπερναοῦμ λαθόντα παράλυτον ἐν ᾗ καὶ περὶ τῆς κατὰ Θεὸν λύπης. *Homilia, cujus argumentum est Paralyticus, qui secundum evangelistam Matthaeum in Capernaum sanatus est; ubi etiam de ea, quae secundum Deum est, tristitia.* Init. : Μελετήσῃ κηρῶν ἔοικεν.

XXVII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τοὺς κατὰ Ματθαῖον ἐν οἰκίᾳ ἀναβλέψαντας τυφλοὺς, ἐν ᾗ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι πίστις ἄλλῃως χωρὶς τῶν ἔργων τῆς μετανοίας. *Homilia argumentum habens caecos illos, qui secundum Matthaeum in domo visum receperunt; ubi etiam probatur fidem non posse vere haberi sine operibus poenitentiae.* Init. : Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

XXVIII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῇ τελευτήνῃ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Αὐγούστου μηνός. *Homilia habita in processione, quae celebratur prima die mensis Augusti.* Init. : Ὁ Θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν.

XXIX. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον τῆς ἐνάτης Κυριακῆς. Εὐαγγέλιον, ἐν ᾗ καὶ περὶ πειρασμῶν. *Homilia in Evangelium secundum Matthaeum novae Dominicae, ubi etiam de tentationibus.* Init. : Ἰάκωβος ὁ ἀδελφός Θεοῦ.

XXX. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων αὐταῖς παθῶν καὶ ὅτι κόσμος οὐ κοσμοκράτωρ ὁ διάβολός ἐστιν, οὐ τὰ κτίσματά ἐστι τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οἱ διὰ τῆς παραγρήσεως τῶν κτισμάτων ὑποταγέντες αὐτῷ. Ἐκφωνηθῆ καὶ αὐτὴ ἐν λιτῇ. *Homilia de virtutibus et de vitiis ipsis oppositis; et quod mundus cujus princeps est diabolus, non creature Dei sunt, sed ii qui per abusum creaturarum ei*

subditi sunt. *Habita est et hæc in processione. Init. :* ὡς περ ἐπὶ γεωργουμένης γῆς.

XXXI. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ἣ παραστάσις ἔτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστιν. Ἐξεφωνήθη πρωτὶ κατὰ τὴν ἑορτήν. *Homilia in venerandam Transfigurationem Domini nostri Jesu Christi, ubi demonstratur lumen, quod in ea luxit, fuisse increatum. Habita est matutinis festi horis. Init. :* Ἐπαινούμεν καὶ ἡμεῖς καὶ θαυμάζομεν. *Edita est latine tom. 26 Biblioth. Patr. Lugdun ex interpretatione Combefisii.*

XXXII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου σεπτὴν Μεταμόρφωσιν, ἐν ἣ παραστάσις ὡς εἰ καὶ ἄκτιστόν ἐστι τὸ κατ' αὐτὴν θειότατον φῶς, ἀλλ' οὐκ ἐστιν οὐσία Θεοῦ. Ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. *Homilia in eandem venerandam Transfigurationem: ubi demonstratur lumen divinissimum quod in ea splenduit, etiamsi increatum sit, non esse tamen essentiam Dei. Habita est in sancta Liturgia. Init. :* Ἦσαῖας ὁ προφήτης. *Edita ibidem eodem interprete.*

XXXIII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα κατὰ ἑνδεκάτην τοῦ Ματθαίου Κυριακὴν, ὑπόθεσιν ἔχουσα τῆς παραβολῆς· « Ὁμοιωθήσεται βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἐθέλησε συναῖραι λόγον· » ἐν ἣ καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας. *Homilia habita undecima Dominica secundum Mattheum, argumentam habens parabolam illam: « Simile erit regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem ponere: » ubi de tolerantia et compassione. Init. :* Ὁ Θεὸς αὐτεξούσιον πλάττων τὸν ἄνθρωπον.

XXXIV. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν πάντεπτον Κοιμησίαν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀει Παρθένου Μαρίας. *Homilia in venerandam dormitionem castissimæ Dominæ nostræ Deiparæ ac semper Virginis Mariæ. Init. :* Τὴν ἐμὴν ὁμιλίαν σήμερον

XXXV. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ πρῶτον ἑωθινόν, ἐν ἣ καὶ ὅτι οὐκ ἀρκεῖ τὸ θεῖον βάπτισμα σῶσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ καὶ τὴν τήρησιν ἔχειν σπεύδει τῶν θείων ἐντολῶν. *Homilia in primum matutinum, in qua docetur non sufficere divinum baptismum ad salutem hominis, nisi is sollicitus sit ad observationem divinarum præceptorum. Init. :* Ὁ πρὸ τῶν ὄντων ὢν.

XXXVI. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν λιτῇ γενομένη διὰ τὴν ἀήθη καὶ ἀθρόαν τοῦ θανάτου τηρυκαῦτα πληγὴν. *Homilia habita in processione, quæ facta est ab insolitam et frequentem, quæ tunc accidit, mortalitatem. Initium :* Ἰωάννης ὁ ἠγαπημένος.

XXXVII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ τιμίου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. *Homilia in decollationem venerandæ prophetæ præcursoris et baptistæ Joannis. Init. :* Εἰ τίμιος ὁ θάνατος τῶν ὁσίων.

XXXVIII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ τεσσαρεκκαίδεκάτῃ τοῦ Ματθαίου Κυριακῆς εἰς τὴν παραβολὴν τὴν

καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ, ἐν ἣ καὶ περὶ τοὺς λέγοντας· Διατί ἐκάλεισεν ὁ Θεὸς εἰδὼς τοὺς μηδαμῶς ἢ μὴ (sic) δι' ἔργων ὑπακούοντας, καὶ διατί ἐποίησε τοὺς κολασθησομένους; *Homilia in decima quarta Matthæi Dominica, in parabolam evocantem ad nuptias Filii, ubi et adversus eos qui dicunt: Quare vocavit Deus, cum probe nosset eos qui nullatenus per opera obedaturi erant, et cur supplicio dignos effecit? Init. :* Τῆς σήμερον ἀναγνωσθησομένης.

XXXIX. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σωτήριον γεννησίαν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης καὶ Θεομήτορος αἰ Παρθένου Μαρίας. *Homilia in salutarem nativitatem castissimæ Dominæ et Dei Matris semper Virginis Mariæ. Initium :* Ἡᾶς μὲν καιρὸς ἐπιτύχειός ἐστι.

XL. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἑπτακαίδεκάτης τοῦ Ματθαίου Εὐαγγέλιον τὸ περὶ τῆς Χαναναίας, ἐν ἣ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου εὐτελείας καὶ τῆς ἐπιεικῆς ταπεινώσεως. *Homilia in Matthæi Evangelium decimæ et septimæ Dominicæ de Chananæa, in qua de hominis vilitate, et de laudabili humilitate. Init. :* Ὅτι Κύριος ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται.

XLI. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν καὶ τῷ Χριστῷ ἐξόχως ἠγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον, ἐν ἣ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης. *Homilia in sanctum apostolum et evangelistam, atque a Christo eximie dilectum Joannem Theologum; in qua de charitate erga Deum et proximum. Init. :* Ἐορτὴν ἄγομεν σήμερον.

XLII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς δευτέρας Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ Εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ὡς ἂν θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. Ἐν ἣ καὶ κατὰ τοκιδόντων. *Homilia in Evangelium Lucæ in secunda Dominica, ubi dicitur: « Quomodo vultis ut faciant vobis homines, et vos facite illis similiter. » In hac etiam est invectionis in generatores. Init. :* Ὁ πλάσας κατακρόνους τὰς καρδίαις ἡμῶν.

XLIII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ Εὐαγγέλιον, ὑπόθεσιν ἔχον τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγερθέντα τῆς χήρας παῖδα· ἐν ἣ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμονικοῦς ἡμᾶς καὶ συμπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους εἶναι. *Homilia in Evangelium Lucæ tertie Dominicæ, argumentum habens puerum viduæ a Domino suscitatum; ubi docetur nos ad condonandum et miserandum pronos esse debere. Init. :* Τὸ θεῖον καὶ κοινωφελές.

XLIV. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ Εὐαγγέλιον τὸ λέγον· « Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ, » ἐν ἣ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σπόρου τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιέργειας. *Homilia in Evangelium Lucæ Dominicæ quartæ, ubi dicitur: « Exiit qui seminat, seminare semen suum. » In qua etiam agitur de bonis operibus, quæ antequam semen spargatur, complere debemus. Init. :* Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

XLV. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν πέμπτην Κυ-

ριακῆς τοῦ Λουκᾶ Εὐαγγέλιον λέγον· « Ἄνθρωπος τις ἦν πλούσιος καὶ ἐνεδιόσκειτο πορφύραν καὶ βύσσον· » ἐν ἧ καὶ περὶ πλουσίων τε καὶ πενήτων, τίς ὁ σωζόμενος, *Homilia in Evangelium Lucæ quintæ Dominicæ, ubi dicitur : « Homo quidam erat dives et induebatur purpura et bysso ; » in qua de divitibus et pauperibus, quis saluus fiat.* Init. : Τῶν κατὰ σῶμα χρειῶν.

XLVI. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία, εἰς τὸν ἐν ἀγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλότην Δημήτριον. *Homilia in S. magnam martyrem miraculorum patratozem, et unguenta effundentem Demetrium* Init. : Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ Θεός.

XLVII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἕκτης τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆς Εὐαγγέλιον τὸ λέγον· « Ἐξελθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνιον ἰκανῶν. » *Homilia in evangelium Lucæ sextæ Dominicæ, cujus verba sunt : « Egredienti Jesu in terram occurrit vir de civitate, qui habebat dæmonia a temporibus multis. »* Init. Ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει.

XLVIII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία, ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἐντευχίς ἔδρα ἐστὶ καὶ ἀσφάλεια παντὸς καλοῦ, καὶ ἀποτροπὴ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερείας. *Homilia, quod frequens cum Deo colloquium per orationem et psalmodiam, sit firmamentum et tutamen omnis boni, et aversio atque liberatio ab omni malo et infortunio.* Init. : Ἐπὶ νοῦν λαθῶν ὁ Δαβὶδ καὶ ἀναλογισάμενος.

XLIX. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν πρὸς τὰ Ἁγία τῶν ἀγίων εἰσοδὸν, καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀει Παρθένου Μαρίας. *Homilia in ingressum in Sancta sanctorum, et inibi vita divina castissimæ Dominæ nostræ Deiparæ ac semper Virginis Mariæ.* Init. : Ἐπὶ τῶν μεζόνων.

L. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν αὐτὴν εἰς τὰ Ἁγία τῶν ἀγίων εἰσοδὸν ἑορτὴν πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. *Homilia habita in eadem solemnitate ingressus in Sancta sanctorum castissimæ Dominæ nostræ Deiparæ.* Init. : Εἰ ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται.

LI. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία, ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν καὶ τοῖς . . . μεζίων ὁμοιότη, καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἢ κόλασις, καὶ περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ἐξεφωνήθη κατὰ δεκάτην τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆν, ἣτις ἐστὶ τῆς τῶν προπατόρων. *Homilia, quod post Domini adventum et credentibus major retributio, et non obsequentibus majus supplicium paratur; ac de diversis vitiis virtutibusque.* *Habita est decima Lucæ Dominicæ, quæ est primorum Patrum.* Init. : Ἐκήρυττε μὲν καὶ ὁ παλαιὸς νόμος.

LII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία, ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν προπατόρων, ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ῥαθύρωτος ἔχοντα εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχερείαν καὶ τῶν σωματικῶν χρειῶν ἐπιδοσιν.

Homilia habita Dominica primorum Patrum, in qua aduersus eos agitur qui sequiter se habent in audienda doctrina, tum ob difficultatem temporis seu calamitatem, tum ob penuriam corporalium necessitatum. Init. : Τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. *Hæc magna ex parte mutilata est.*

LIII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν ἀγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων, ἐκφωνηθεῖσα πρὸ τεττάρων ἡμερῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ γενήσεως. *Homilia de sanctis et horrendis Christi mysteriis, habita quatuor diebus ante Christi ortum.* Init. : Ὁ λόγος ὁ συντελῶν πρὸς σωτηρίαν. *Bis descripta occurrit num. 55 et 64.*

LIV. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως τῶν ἀγίων Πατέρων περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεολογίας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀει παρθένου Θεοτόκου. *Homilia in Dominica ante Christi nativitatem ex SS. Patribus de genealogia secundum carnem Domini, et Dei nostri Jesu Christi, necnon ejus qui ipsum in virginitate genuit, semper Virginis Mariæ.* Init. : Ἀγενεαλόγητον εἶναι τὸν Κύριον.

LV. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ σάρκα θεῖαν καὶ σωτήριον γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *Homilia in divinam et salutarem secundum carnem nativitatem Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi.* Init. : Τῆς παρθενικῆς λοχείας ἡ νῦν τελετή.

LVI. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων, καὶ περὶ μετανοίας, καὶ περὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐξεφωνήθη τῇ παραμονῇ τῶν φωτῶν. *Homilia de iis qui secundum divinum baptismum initiati sunt, ac de pœnitentia, deque iis quæ a Joanne Baptista circa illum dicta sunt. Habita est in expectatione luminum.* Init. : Ἡ μετάνοια καὶ ἀρχὴ ἐστὶ καὶ μεσότης καὶ τέλος.

LVII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα τῇ ἀγία καὶ σεβασμία ἑορτῇ τῶν Φώτων, ἐν ἧ κατὰ τὸ ἐγγωροῦν ἔκφρασις τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος. *Homilia habita in sancto et venerando festo Luminum, ubi pro facultate expositio mysterii baptismatis Christi.* Init. : Χυδὲς συνεκκλησιάζων καὶ συνεορτάζων ὑμῖν.

LVIII. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ ιβ' Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ, ὑπόθεσιν ἔχουσα τῶν δέκα λεπρῶν παράδοξον ἴασιν· ἐν ἧ περὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς ἑαυτοὺς τε καὶ ἀλλήλους εἰρήνης. *Homilia in duodecima Dominica Lucæ, cujus argumentum est decem leprosorum mirabilis curatio; ubi de pace cum Deo inter nos mutuo habenda.* Init. : Ἐὰ τοῦ παλαιοῦ νόμου πάντα συμβολικά.

LIX. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ ιε' Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ ἀρχιτελώνου Ζαχαρίου διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν, ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλοργυρίας. *Homilia in decima quinta Dominica Lucæ, argumentum habens : « Zachari principis telonii pœnitentia et salus. » In qua etiam contra auaritiã.* Init. : Πρῶτην μὲν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.

LX. Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν θυμαστὸν καὶ ἰσαγγελοῦ βίον τοῦ ἁγίου Πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ ἔρει Ἄθω ἀσκήσαντος. *Sermo in admirandam et angelicæ parem vitam S. Patris nostri Petri, qui in sancto monte Atho asceticam vitam duxit.* Initium: Ὅμο δίκαιόν ἐστιν ὡς γέ μοι δοκεῖ. *Hæc oratio sine mutila est, uno videlicet exciso folio.*

LXII. Libellus moralis ἐπέφαλος. Huic præfixa erat præfatinnacula seu epistola, ut videtur, nuncupatoria ad virginem, cuius initium cum præcedenti folio abscissum est. Pauca supererunt ex sine que sic incipiunt: Θυγατέρας τοῦ μεγάλου βισουλέως, καὶ μάλιστα τὴν σύνεσιν ἣν ἐκ τοῦ σῶ γένους πρὸ χρηγῶ τῆς ἀφρασίας νομφεύσασθαι ποθεῖς. *Hic liber dividitur in capita quæ sequuntur:*

Ὅτι ἐστὶ τις καὶ ψυχῆς θάνατος τῆς ἀθανάτου φύσει. *Quod animæ natura immortalis quædam mors sit.*

Τίς οὗτός ἐστιν ὁ θάνατος; *Quænam hæc mors?*

Ὅτι οὗτος ὁ κατὰ ψυχὴν θάνατος καὶ τὴν σωματικὴν προσξένησε θάνατον. *Quod illa mors animæ præterea etiam corporis procuraverit.*

Ὅτι καὶ τοῦ αἰωνίου θανάτου πρόξενος οὗτος γίνεται. *Quod illa mors, æternæ quoque mortis causa sit.*

Τίς ἢ ὄντως τῆς ψυχῆς ζωὴ. *Quænam vere sit animæ vita.*

Ὅτι ἡ ζωὴ αὕτη καὶ τὸ σῶμα ἀπαθανατίζει. *Quod hæc vita corporis etiam immortalis faciat.*

Ὅτι καὶ ἀναληφθήσονται, καθάπερ καὶ ὁ Κύριος εἰ κατὰ Χριστὸν πολιτευσάμενοι. *Quod sicut Dominus, sic etiam ii qui secundum Christum vixerint, assumendi sint.*

Ὅτι ἀπὸ τῶν ἐνταῦθα λαμβάνει τὴν ἀρχὴν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἡ αἰωνία ζωὴ. *Quod æterna vita ex hoc sæculo in homine initium habeat.*

Ὅτι οὐδ' ὄλως ἔχει χώραν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἀπόγνωσις. *Nullam in homine esse desperatiōis locum.*

Περὶ φιλανθρωπίας Θεοῦ. *De amore Dei erga homines.*

Codex XCVIII olim CCII, bombycinus, XV, sæculi, foliorum 292. Fuit olim τῶν κατηχομένων τῆς ἐπαρῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Ita initio libri. In eohabentur Gregorii Palamæ opera, ejusque Vita. Index initio præfixus dicitur τοῦ πρώτου βιβλίου, tomi primi, quem sequitur secundus in eod. sequenti. In hoc autem primo continentur ea quorum argumenta sequuntur.

Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης πρὸς τὸν ἐλλογιμώτατον καὶ θεοφιλέστατον ἀρχιεπίσκοπον Κυζίκου Ἀθανάσιον, ἐρωτήσαντα περὶ τῶν Ἀκινδύνου συγγραμμάτων, εἰ τοῖς τοῦ Βαρλαάμ ἐκείνου συμφωνεῖ περὶ τοῦ Θεοῦ φωτὸς καὶ τῆς Θεοῦ χάριτος. *Gregorii archiepiscopi Thessalonicensis ad eruditissimum et religiosissimum archiepiscopum Cyzicensem Athanasium, qui de scriptis Acindyni sciscitatus erat, utrum scilicet concordarent cum scriptis Barlaami de lumine et de divina gratia.* Initium: Μονθάνη περὶ τῶν Ἀκινδύνου συγγραμμάτων.

Fol. 18 verso, Λόγος δεύτερος. Ποσαχῶς ἡ Θεία ἔνωσις καὶ διάκρισις· καὶ ὅτι μὴ κατὰ τὰς ὑπο-

Περὶ παρθενίας. *De virginitate.*

Ὅτι δεῖ τὴν παρθένον φεύγειν τοὺς κατὰ σάρκα συγγενεῖς. *Quod oportet virginem fugere cognatos secundum carnem.*

Διατί τοὺς πτωχοὺς τῷ πνεύματι μακαρίζει ὁ Κύριος. *Cur pauperes spiritu beatos prædicet Dominus.*

Περὶ φιλοκτημοσύνης. *De avaritia seu possessionum amore.*

Περὶ τῶν ἐπερχομένων πειρασμῶν. *De tentationibus irruentibus.*

Πῶς ἐκ τῆς κατὰ νόον σχολῆς τὸ πένθος τίχεται. *Quomodo ex otio secundum mentem luctus gignatur.*

Περὶ φωτισμοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς κατ' αὐτὸν θεωρίας. *De illuminatione divina, et de contemplatione inde proveniente.*

Homilia 63 deest. Homilia 64 eadem est ac Homilia 53.

LXV. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιτομὴ περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οικονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι, etc. *Homilia de economia secundum carnem, Domini nostri Jesu Christi, et de bonis quæ per eam vere credentibus concessa sunt.* Initium: Ὁ τοῦ Θεοῦ προαιώνιος καὶ ἀπερίληπτος.

LXVI. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ ἦν ἐξ Ἀσίας αἰχμάλωτος ὢν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ Ἐκκλησίαν ἔγραψεν. *Ejusdem epistola quam ex Asia, captivus cum esset, ad Ecclesiam suam scripsit.* Initium: . . . Ταπεινὸς μητροπολίτης Θεσσαλονίκης πᾶσι τοῖς ἐν ἁγίῳ Πνεύματι. *Hujus postrema pars abscissis aliquot foliis desideratur. Et insuper tam epistolæ quam homiliæ præcedentis exesa in interiori margine folia ad litteras usque rescidit superius Codicis compactor, et nova charta agglutinata scripturam magna ex parte obtexit. Fere integra inseritur in Gregorii Vita per Philotheum scripta Cod. seq. fol. 263 et seqq. Postrema pars quæ hic desideratur fere tota est fol. 264 verso, col. 4, lin. ult. et fol. seqq.*

στάσεις μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς κοινὰς προόδους καὶ ἐνεργείας διάκρισιν ἐδιδάχθημεν ἐπὶ Θεοῦ, καὶ ὅτι καθ' ἑκατέραν ἔνωσιν τε καὶ διάκρισιν ἀκτιστον φρονεῖν παρελάβομεν αὐτὸν, καὶ Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνος ἀπαρέσχωνται. *Sermo secundus. Quotuplici modo divina unio et distinctio intelligantur, et quod non secundum hypostases tantum, sed etiam secundum communes emissiones et operationes distinctionem esse in Deo didicerimus; et quod secundum utramque unionem et distinctionem ipsum esse increatum acceperimus, quantumvis id Barlaamo et Acindyno displiceat.* Init.: Διονύσιος ὁ μέγας αὐτήκοος γεγονῶς τῆς τῶν ἀποστόλων φωνῆς.

Fol. 29 et deinceps. Antirrhethici libri septem contra Acindynum. Singulorum librorum ac capitulum argumenta, ut in Codice præfixa jacent, proferemus.

Τῶν πρὸς Ἀκίνδυνον ἀντιρρητικῶς πρῶτος, κατάλογον ἔχων τῶν αἰρέσεων, αἷς περιπίπτειν ἐκινδύνευσεν αὐτὸς τε καὶ ὅσοι κατ' αὐτὸν, ἐν καὶ ἀδιάφορον παντάπασιν ἐπὶ Θεοῦ λέγοντες οὐσίαν καὶ ἐνέργειαν. *Antirrheticus primus contra Acindynum. Catalogus hæresium, in quas incidere periclitantur tum ipse tum quotquot ut ille unam et indistinctam omnino in Deo esse dicunt essentiam et operationem.*

Τὰ κατὰ μέρος τοῦ πρώτου λόγου κεφάλαια. *Primi libri capita singula.*

Κεφ. α'. Ὅτι δυνάτως γράφειν ἐπεχειρήσαμεν αὐθις. *Cap. 1. Quod merito rursus scribere aggrediamur.*

Κεφ. β'. Τίς ὁ τοῦ λόγου σκοπὸς, καὶ τί λεγόντων ἡμῶν διθεῖται οἱ ἀντίθεοι καταφεύδονται. *Cap. 2. Qui sit sermonis scopus, et quod illi Dei inimici nos duos esse deos dicere mentiantur.*

Κεφ. γ'. Περὶ τῶν κοινῶν τῆς ἀνωτάτω Τριάδος ἀκτίστων ἐνεργειῶν, ἃς ἀναιρεῖν ἐπιχειρεῖ πολυαιδῶς ὁ Ἀκίνδυνος. *Cap. 3. De communibus supernæ Trinitatis increatisque operationibus, quas de medio tollere multipliciter conatur Acindynus.*

δ'. Παράστασις διὰ πλειόνων, ὅτι δυσσεβῶς οὗτος τοιαύτας ἐνεργείας εἶναι λέγει τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. *Cap. 4. Pluribus demonstratur ipsum impie dicere hujusmodi operationes esse Filium et Spiritum sanctum.*

ε'. Ἐτι παράστασις, ὅτι δυσσεβῶς ὁ αὐτὸς μόνην ἀκτίστον εἶναι θεότητά φησι τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ. *5. Demonstratio altera, quod idem impie dicat solum increatam divinitatem esse substantiam Dei.*

ς'. Ὅτι καὶ τοῦ θείου Μαξίμου, περὶ τοῦ ἐμῆτε πῶν νοούντων μῆτε τῶν νοουμένων εἶναι τὸν Θεόν, ἡ κεφάλαιον καθ' ἑαυτοῦ προβάλλεται. *6. Quod divi Maximi capud illud, « Deum neque cogitantium, neque cogitatorum esse, » contra seipsum afferat.*

ζ'. Ὅτι ἐξ ὧν περὶ θείας οὐσίας καὶ ἐνεργείας ἐδαγματίσαν Ἀκίνδυνος καὶ ὅσοι κατ' αὐτὸν, πλείον ἢ πεντήκοντα κακοδοξίαις περιπίπτουσι καὶ πάσαις ἀπλῶς ταῖς ἀπ' αἰῶνος πονηραῖς αἰρέσεσι θύραν ἀνοίξαντες εἰσοδὸν παρέχουσι. *7. Quod ex iis quæ de divina essentia et operatione docuerunt Acindynus et asseclæ ejus, in errores plus quinquaginta incidant, et quod omnibus omnino quæ a sæculo fuerunt hæresibus januam aperiant, ingressumque præbeant.*

η'. Περὶ τοῦ καταφθαρμένου τούτων ἤθους, καὶ ὡς προσηκόντως τοῖς αὐτῶν τρόποις τὸν κατὰ τὴν ἐμφύλιον στάσιν λαβόμενοι καιρὸν, καίτοι δις πρότερον κατὰ κράτος ἠττηθέντες, πάλιν ὑπ' ἀναιδείας ἐπανίστανται τῇ εὐσεβείᾳ. *8. De corruptis eorum moribus, et quod ut viros, ita moratos decebat, arrepto popularis seditionis tempore, etiamsi bis antehac fortiter confutati et prostrati fuerint, rursum imprudenter contra pietatem insurgant.*

θ'. Ὅτι μὴδ' ἑαυταῖς ἀκόλυθα οἱ τοιοῦτοι φθέγγονται. μᾶλλον δὲ εἰς τ' ἐναντιώτατα περιτρέπονται

κακὰ διὸ καὶ ταῖς ἐκ διαμέτρου δυσσεβείαις καθεστᾶσιν ἔνοχοι. *9. Quod ne sibi quidem consequente loquantur, imo potius in omnino contraria mala incidant, quamobrem impietatum ex diametro oppositarum rei sunt.*

ι'. Ὅτι κατὰ τῆς ἑαυτῶν κεφαλῆς καὶ τὸν συνοδικὸν ἐπιχειροῦσι παρεξηγεῖσθαι τόμον, καὶ ὡς τοῖς ἐκεῖ φρικώδεσιν ἀφορισμοῖς καὶ ταῖς ἐγγράφοις ἀποκηρύξαι πολλοῦ ἀναφαίνονται διατελοῦντες ἔνοχοι. *10. Quod etiam contra caput suum, synodicum totum detorquere satagant, et quod horrendis excommunicationibus et proscriptionibus in eo contentis in multis obnoxii appareant.*

ια'. Ὅτι περὶ πάντων ὧν ὁ Βαρλαάμ πρότερος καὶ μετ' αὐτὸν Ἀκίνδυνος κατὰ τῆς εὐσεβείας ἐπεχειρήσει λέγειν, διαλαμβάνει καὶ ἀποφαίνεται ὁ προβάς ἐπὶ ταῖς αὐτῶν καταψηφισαμέναις μεγίσταις συνόδοις τόμος. *11. Quod tomus ille, proferens ea quæ in maximis synodis adversus illos decreta sunt, de omnibus quæ primo Barlaam, deinde Acindynus contra pietatem dicere ausi sunt, edisserat et sententiam contra proferat.*

ιβ'. Ματρία προτροπὴ ταῖς Βαρλααμίταις πρὸς ἐπιστροφὴν, καὶ τοῖς εὐσεβεῖν αἰρουμένοις πρὸς τὴν τούτων ἀνεπιστρόφως ἔχόντων ἀποτροπὴν. *12. Moderata admonitio Barlaamitis ut resipiscant, et pietatem amplectentibus ut eos in errore pertinaces avertentur.*

ιγ'. Ὅτι καιρίως καὶ ἀκόλου ὡς τοῖς ἑαυτοῦ πονηρούμασιν ὁ ἀρχέκακος, τῇ τοῦ Θεοῦ θεῖᾳ χάριτι διὰ τῶν αὐτῶν πειθομένων νῦν ἐπεστράτευσεν. *13. Quod opportunè et consequenter secundum nequitiam suam princeps mali, per asseclas suos contra divinam Dei gratiam bellum gerat.*

ιδ'. Ὅτι πρὸς ἃ Βαρλαάμ καὶ Ἀκίνδυνος σκανδαλίζεσθαι πλάττονται, καὶ ταῦτ' ἐλεγχῶς ἐστὶ τῆς αὐτῶν κακοδοξίας. *14. Quod ea ipsa quæ Barlaam et Acindynus sibi offensioni esse simulant, eorum pravæ doctrinæ confutatio sint.*

Πρὸς τὸν αὐτὸν αἰρεσιώτην τῆς τοῦ Βαρλαάμ κακοδοξίας Ἀκίνδυνον, μετὰ τὴν ἐκεῖνου φυγὴν καὶ τὴν αὐτοῦ συνοδικὴν καταδικήν ὑπὲρ αὐτῆς συγγραψάμενον, λόγος ἀντιρρητικῶς δεῦτερος. *Adversus eundem hæreticum Acindynum Barlaamæ pravæ doctrinæ sequacem, qui post ejus fugam, et suam in synodo condemnationem, pro ea (hæresi) scripsit, sermo antirrheticus secundus.*

Τὰ κατὰ μέρος τοῦ δευτέρου λόγου κεφάλαια. *Secundi libri capita per ordinem.*

α'. Ὅτι κοινὸν πᾶσι τοῖς αἰρετικοῖς τὸ, προφάσει τῆς τοῦ Θεοῦ ἀπλότητος διθεῖται ἢ τριθεῖτας ὀνομάζειν τοὺς ὀρθοδόξους ὧν κατὰ ζῆλον καὶ ὁ Ἀκίνδυνος διθεῖται τοῦ Παλαμᾶ καφεύδεται. *1. Quod commune sit omnibus hæreticis, Dei simplicitatis obtentu orthodoxos ditheitas et tritheitas nominare, quorum imitatione Acindynus Palamam ditheitam, seu duos asserentem deos esse mentitur.*

β'. Ὅτι τῷ Ἀκινδύνῳ πᾶς ὁ τῶν λόγων ἀγὼν, κτιστὴν δοῖσαι τὴν λαμπρότητα τῆς θαλάσσης φύσεως,

καθ' ἣν καὶ τοὺς μαθητὰς περιετραφεν ἐν Θεῷ ὁ Κύριος. 2. *Quod Acindynus vi ratiociniorum nitatur ostendere, splendorem diviniæ naturæ, quo in Thabor discipulos illuminavit Dominus, creatum esse.*

γ'. "Ὅτι ἄθεος ἀναφαίνεται ὁ Ἀκινδύνος, ἐξ ὧν κατασκευάζεται δι' ἑαυτὸν τὴν τῆς δι' Θεῆας κατηγορίαν· ἐν ᾧ συντονωτάτη ἐκθεσις τῆς ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τοῦ Βαρλαάμ εὐσεβείας καὶ συνοδικῆς καταδίκης. 3. *Quod Acindynus atheus esse comprobetur, vel ex iis quibus ditheie accusationem concinnat; ubi brevissima Expositio Barlaami impietatis circa res easdem, et synodicae condemnationis.*

δ'. "Ὅτι καὶ δόλῳ πρὸς ἀθεΐαν ἐφέλκεσθαι πειράται πάντας Ἀκινδύνος. 4. *Quod Acindynus omnes ad atheiam, seu nullitatem deorum dolo pertrahere conatur.*

ε'. "Ὅτι οὐ δύο φύσιν ὁ Παλαμᾶς Θεότητας, ἐξικριεῖται δὲ μᾶλλον τῆς Ἀκινδύνου καὶ Βαρλαάμ ἀθεΐας ὁμοῦ καὶ δι' Θεΐας τοῦς ὑπ' αὐτῶν ἐκτραπέντας· δείξας ὡς οὐδὲν κρισίσταται πρὸς τὸ μίαν εἶναι καὶ ἀπλήν Θεότητα ἢ τῆς Θεΐας φύσεως λαμπρότης ἄκτιστός τε οὐσα καὶ Θεότης ὀνομαζομένη. 5. *Quod Palamas non duas deitates dicat, sed potius ab Acindyni et Barlaami atheia simul et ditheia eximut eos qui ab ipsis circumventi sunt, ostendens nihil obstare, quominus una et simplex deitas sit, diviniæ naturæ splendorem qui increatus est et deitas appellatur.*

ς'. "Ὅτι ἀδύνατόν ἐστι καὶ προφητικῶς ἀπηγόρευται, τινὰ τῶν μετὰ Χριστὸν δι' Θεΐα περιπεσεῖν· οἱ δὲ συκοφαντικῶς τοῦτο κατὰ τῶν ὀρθοδόξων προφέροντες, ὑπὸ τῆς σφῶν κακίας εἰς αὐτὸ περιτρέσκονται. 6. *Quod fieri nequeat, et propheticè prænuntiatum est, ut quispiam eorum qui post Christum futuri sunt, in ditheiam incidat; qui autem id per calumniam orthodoxis expröbrant, a malitia sua in hoc ipsum proruant.*

ζ'. "Ὅτι δι' ἑτέρας ὁ Ἀκινδύνος ἐδοῦ εἰς τὸ αὐτὸ φέρεται βάραθρον, ποτὲ μὲν τῷ Ἀρείῳ, ποτὲ δὲ τῷ Σαβελλίῳ. 7. *Quod per aliam viam Acindynus in barathrum incidat, modo cum Ario, modo cum Sabellio.*

η'. "Ὅτι καὶ τρίτην ἄλλην πρᾶ ταῦτα οὗτος δυσσεβείαν ἐκακοτόμησε, καὶ τίς αὕτη. 8. *Quod præter has aliam tertiam impietatem de novo protulerit, et quam illa sit.*

θ'. Ἐπανάληψις καὶ κατάμερος ἔλεγχος τῶν εἰρημένων Ἀκινδύνῳ περὶ Θεότητος, καὶ παράστασις τῶν περὶ αὐτῆς τοῦ Παλαμᾶ λόγων, ὡς ἀσφαλεῖς (sic). 9. *Resumptio et confutatio per partes dictorum Acindyni circa deitatem, et declaratio eorum quæ Palamas circa eandem dixit, et quam tuto illa prolata sint.*

ι'. Μαρτυρίαι τῶν ἁγίων, ὅτι ἡ Θεΐα φύσις πηγὴ Θείων ἐνεργειῶν ἐστίν· ἐν ᾧ παράστασις σαφῆς, ὅτι Ἀρειανός ἐστίν ὁ Ἀκινδύνος. 10. *Testimonia sanctorum, quod divina natura fons divinarum ope-*

rationum sit, ubi probatio perspicua quod Acindynus sit Arianus.

ια'. Μαρτυρίαι τῶν ἁγίων, ὅτι ὑπέρκειται ἡ τοῦ Θεοῦ οὐσία τῆς αἰκείας ἀκτίστου ἐνεργείας, καὶ τῆς ἀπλήτητος οὐκ ἐξίσταται τὸ Θεῖον παρὰ τοῦτο· ἐν ᾧ καὶ περὶ τῶν αὐτομετόχων. 11. *Testimonia sanctorum quod Dei essentia superjaceat suæ increatae operationi, et quod divinum numen non ideo a sua simplicitate cecidat; ubi et de comparicipibus.*

ιβ'. Παράστασις σαφῆς διὰ πλειόνων, ὅτι Ἀρειανός ὁ Ἀκινδύνος· ἐκθεσις καὶ ἀνατροπὴ τῆς αὐτοῦ δόξης, κτιστὰ κατασκευάζοντος εἶναι πάντα τὰ κατὰ τὸν Θεῖον Μάξιμον οὐσιωδῶς περὶ τὸν Θεὸν θεωρούμενα. 12. *Demonstratio clara pluribus exhibita, quod Acindynus sit Arianus. Expositio et eversio illius sententiæ, qua creata constituit ea omnia esse, quæ secundum divum Maximum essentialiter circa Deum considerantur.*

ιγ'. Παράστασις πάλιν, ὅτι διαφέρει τῆς ἀκτίστου οὐσίας ἢ ἄκτιστος ἐνέργεια καὶ περὶ Θεότητος. 13. *Demonstratio rursum, quod increata essentia differat ab increata operatione. Et de divinitate.*

ιδ'. "Ὅτι ῥῆσιν τοῦ Νύσσης ἐνθέου Γρηγορίου ὡς τοῦ Παλαμᾶ προβαλλόμενος ὁ Ἀκινδύνος, φρενοβλαβῶς ἀντιλέγει τούτῃ. 14. *Quod dictum divi Gregorii Nysseni, quasi Palamæ esset proferens, stulte refutet Acindynus.*

ιε'. Ἐκθεσις τῆς κατὰ τοῦ Θειοτάτου φωτῆς ἐφεξῆς Ἀκινδύνου ῥήσειος, καὶ σαφῆς παράστασις ἐκ τοῦ ἐλέγχου ταύτης, ὅτι αὐτὴν ἐφ' ἑαυτὴν ἐγείρει τὴν Θεόπνευστον Γραφὴν, καὶ ὅτι μηδεμίαν οὕτως πρεσβεύει Θεότητα. 15. *Expositio sequentis ab Acindyno prolatae contra divinissimum lumen sententiæ, ac demonstratio clara ex refutatione illius, quod ille divinam Scripturam adversus seipsam committat, et quod nullam ille deitatem propugnet.*

ις'. "Ἐστὶ περὶ τοῦ Θειοτάτου φωτῆς, ὡς εἰ καὶ ἄκτιστός ἐστιν, ἀλλ' οὐκ οὐσία καὶ ὡς οὐ κτιστὴ τινὶ δυνάμει, ἀλλ' ἀπορόρητως ὀράται, εἰ καὶ ὀφθαλμοῖς ὀρᾶσθαι γέγραπται. 16. *Iterum agitur de divinissimo lumine, quomodo etiamsi increatum sit, non tamen substantia sit; et quod non creata quadam facultate, sed arcano modo videatur, etiamsi oculis conspici scriptum sit.*

ιζ'. "Ὅτι καὶ ἄς προφέρει παρὰ τῶν Θείων Πατρῶν μαρτυρίας ὁ Ἀκινδύνος, καθ' ἑαυτοῦ προφέρει· διὸ καὶ παρ' αὐτῶν ἐξελέγχεται διατελῶν ὁμολογῶς τῷ Εὐνομίῳ. 17. *Quod ea quæ Acindynus ex sanctis Patribus proferat, contra seipsam proferat; quamobrem ab iis evincitur eandem sentire quæ Eunomius.*

ιη'. "Ὅτι ἐξ ὧν ὁ Ἀκινδύνος γράφει καὶ φρονεῖ, ὀρατὴν καθ' ἑαυτὴν εἶναι κατασκευάζει τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ. 18. *Quod ex iis quæ Acindynus scribit et sentit, essentiam Dei secundum se visibilem esse astruat.*

ιβ'. Μαρτυρίαι τῶν ἁγίων, ὅτι ἡ Θεΐα ἐνέργεια ἦς καὶ ἡ Θεότης ἐστὶ προσηγορία, καὶ τῆς Θεΐας οὐσίας διενήνοχε καὶ ὑπόστασις οὐκ ἐστὶ καὶ ἄκτιστός ἐστι·

καὶ ὡς ὁ πρῶτος ἐκ τούτων πύθεται εἶναι τὴν Θεὸν, ὁμοδοξία ἐστὶ τῶ Ἐπιφάνου. 19. *Testimonia sanctorum, quod divina operatio, ejus et deitas appellatio est, et a divina essentia differat et hypostasis non sit et increata sit; et quod qui inde colligit compositum esse Deum, cum Eunomio doctrina conveniat.*

κ'. Ὅτι καὶ τοῖς Ἑλλησιν ὁμοδοξία ἐστὶν ὁ Ἀκινδύνου, καὶ αὐτῶ τῶ Ἐπιφάνου καὶ ὡς ἐξ ὧν ὁ Παλαμᾶς εἶρη, εἰς ἀναφαίνεται Θεὸς ἀπλοῦς καὶ ἁπόθετος ἐν μιᾷ Θεότητι. 20. *Quod cum Graecis consentiat Acindynus, imo cum ipso Epiphano; et quod ex iis quae Palamas dixit, unus declaretur Deus incompositus in una deitate.*

κα'. Ἐπι παράστασις, ὅτι ἡ ἄκτιστος δύναμις ἴς καὶ ἡ Θεότης προσηγορία καθίστηκε, οὔτε οὐδὲ ἐστὶν οὐδ' ὑπόστασις, καὶ πρὸς τὴ μίαν εἶναι Θεότητα οὐκ ἐμποδίζει. 21. *Demonstratio alia, quod increata virtus, ejus deitas est appellatio, neque essentia sit neque hypostasis, et nihil impediat aominas una sit deitas.*

Πρὸς τὰ τῶ Ἀκινδύνου κατὰ τῆς τοῦ Θεοῦ θείας χάριτος καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς κεχαριτωμένων θεῶς συγγεγραμμένα, λόγος ἀντιρρητικός τρίτος. *Adversus ea quae Acindynus contra divinam Dei gratiam ejusque munera dixit, liber antirrheticus tertius.*

Τὰ κατὰ μέρος τοῦ τρίτου λόγου κεφάλαια. *Tertii libri capita minutatim.*

α'. Ὅτι οὐκ ἀπεικότως παρήλλα τὸν Βαρλαάμ ὁ Ἀκινδύνου τῶ ἀνακλόουθῶ τῶν λόγων, καὶ τῆ ποι κίλη κατ' αὐτοῦς ἀπάτη καὶ συκοφαντία. 1. *Quod Acindynus non leviter praetereat Barlaamum, in eo quod non consequenter loquatur, et in vario fallacia et sycophanthia genere.*

β'. Ὅτι καὶ ὁ Βαρλαάμ ἐκ τοῦ τοῖς τῶν ἀποστόλων ὀφθαλμοῖς ὄφθῆναι, κτιστὸν ἐπιχείρει δεικνύναι τὸ θεϊκότατον φῶς καὶ ὅπως ἐξηλέγχθη. 2. *Quod etiam Barlaam, ex eo quod apostolis visum sit, creatum demonstrare conetur divinissimum lumen, et quomodo confutatus fuerit.*

γ'. Μαρτυρίαι τῶν ἁγίων δεικνῦσαι, ὡς αἱ τῆς θείας χάριτος ἐν μεθέξει γεγονότες ἀναρχοὶ καὶ ἀτελεύτητοι κατ' αὐτὴν εἶναι λέγονται. 3. *Testimonia sanctorum quibus demonstratur eos, qui divinae gratiae participes fuerunt, secundum ipsam sine principio et sine fine dici.*

δ'. Ῥήσεις τοῦ Ἀκινδύνου ἀντικείμεναι ταῖς τῶν ἁγίων Ῥήσεσι ταύταις καὶ διαβολαὶ πρὸς τοὺς ἁγίους, ὡς εἰς τὸν Παλαμᾶν οὐ πάλιν ἀντίθεσις τῶν ἁγίων ὑπεραπολογουμένη, καὶ τὸ εὐσεβὲς παριστάται. 4. *Dicta Acindyni opposita dictis sanctorum; et calumniae ejusdem adversus sanctos, dum Palamam vult impetere; rursusque antithesis, qua ex sanctis Patribus Palamas defenditur, ejusque sententia prius esse comprobatur.*

ε'. Ὅτι τὴν προγεγονοῦσαν ἀξίαν τῶ παρ' ἡμῶν Δεσποτικῶ προσλήμματι, καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου εἰρημάνην, καὶ παρὰ Παύλου κεκηρυγμένην καὶ τῶν μετ' αὐτὸν θεοσιδῶν ἁθροῦν ἐξ ὧν, φησὶν, ὁ Ἀκινδύνου ἄθεος ἀναφαίνεται πάλιν. 5. *Quod*

dignitatem Dominici assumpti, a nobis facti, ab ipso Domino prelati, a Paulo predicati, necnon a divinis vicis qui post ipsum fuere, despiciens et dictis suis vilipendens Acindynus, atheus rursus reprehendatur.

ς'. Ἐκφρασις ἐν ἐπιτόμῳ τοῦ μυστηρίου κατὰ τὴ ἐγκωροῦν, πῶς εἰς μὲν Χριστὸς, πολλοὶ δὲ χριστοειδεῖς· καὶ πῶς οὗτοι νῦν μὲν κινή κτίσις καλοῦνται, νῦν δὲ ἀναρχοὶ καὶ ἀίδιοι· καὶ ὅτι γεννώμεθα κατὰ τὴν χάριν ταύτην, ἀλλ' οὐ κτιζόμεθα. 6. *Declaratio compendiosa mysterii pro facultate, quomodo unus sit Christus, multi autem Christiformes; et quomodo isti modo nova creatura vocentur, modo sine principio et aeterni; et quod secundum hanc gratiam generemur, non vero creemur.*

ζ'. Ὅτι ὡς ἄνθρωπος ὁ Χριστὸς εἰληφέναι λέγεται τὴν ἄκτιστον χάριν τοῦ Πνεύματος, καὶ ὅτι ταύτης τῆς ἄκτιστου χάριτος, καὶ τοῖς οἰκείοις μετέδοικέ τε καὶ μεταδίδωσι. 7. *Quod Christus ut homo dicatur increatam Spiritus gratiam accepisse, et quod increatam illam gratiam suis communicaverit et communice.*

η'. Ὅτι τὴν παρὰ Θεοῦ δεδομένην καὶ παρὰ τῶν ἁγίων λαμβανουμένην θεοποιὸν χάριν τοῦ Πνεύματος, νῦν μὲν κτίσμα φησὶν ὁ Ἀκινδύνου, νῦν δ' αὐτὸν εἶναι τὸν Θεόν, αὐτὴν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν· ἐν ᾧ καὶ πολλοῖς ἀτόποις περιπίπτων ἐλέγχεται.... 8. *Quod Spiritus gratiam illam divinam facientem, a Deo datum, et a sanctis acceptam, modo creaturam esse dicat Acindynus, modo ipsum esse Deum, ipsamque Dei essentiam, unde in multas absurditates cadere arguitur....*

θ'. Ποσαχῶς ἐπὶ τοῦ Θεοῦ τοῦνομα τῆς χάριτος, καὶ ὡς ἡ θεία λαμπρότης ἐν τῶν ὑπ' αὐτῆς σημεινομένων, καὶ ὡς αὕτη τῆς θείας φύσεως διενήνχεν. 9. *Quotupliciter nomen gratiae apud Deum intelligitur, et quod divinus splendor sit unum ex significatis per eam, quodque ille a divina natura differat.*

ι'. Ἐκθεσις καὶ ἀνασκευὴ τῶν Ἀκινδύνου Ῥήσεων, δι' ὧν κατασκευάζει τὴν χάριν αὐτὴν εἶναι τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ καθ' ἑα καὶ τοῦ Εὐνομίου δυσσεβέστερος τῶν, ἄθεός τε ἅμα καὶ πολυθεός ἐξελέγχεται τὸ τε Θεῖον συντιθεῖς. 10. *Expositio et refutatio dictorum Acindyni, quibus astruit gratiam ipsam esse Dei essentiam, quibus etiam Eunomiam impietate superans, atheus simul et polytheus sive multorum deorum cultor, atque Deum compositum faciens reprehenditur.*

ια'. Ἄλλαι Ῥήσεις Ἀκινδύνου, ἐν αἷς καὶ μαρτυρία ἐκ τῶν τοῦ μεγάλου Βασιλείου παρασκευασμένη μέντοι, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἀντικείμενη διὰ πάντων, δεικνύται τῆ τούτου πολυθλασφίμῳ κίνταῦθα δεικνυμένη δόξῃ. 11. *Alia Acindyni dicta, in quibus est testimonium ex magno Basilio detruncatum, sed quod nihilominus ejus blasphemae sententiae hic expositae omnino oppositum demonstratur.*

ιβ'. Ἄλλαι Ῥήσεις Ἀκινδύνου μετὰ τῆς αὐτῆς μαρτυρίας, παρ' ὧν ἀναφαίνεται διαπεινόμενος μηδὲ δύνασθαι τοῖς ἁγίοις ἐμφορηθῆσαι ποτε. 12. *Alia*

dictum Acindyni cum illo ipso testimonio, ubi ostenditur illum conantem licet, nunquam posse cum sanctis concordare.

ιγ'. Παράστασις, ὅτι τὰ τὸν αὐτὸν ἐπιδεχόμενα λόγον οὐ πάντη τε καὶ πάντως ἐν καὶ ὅτι μὴ μόνον τὸν αὐτὸν ἐπιδέχεται λόγον τῆ ἀκτίστῃ ἐνεργείᾳ ἢ ἀκτιστος οὐσία, ἀλλὰ καὶ οὐ τὸν αὐτὸν κατὰ τὸν μέγαν Βασιλείον ἐν ᾧ καὶ πολυειδῆς ἀνασκευὴ πάσης τῆς Ἀκινδύνου κακονοίας. 13. *Demonstratio, quod ea quæ eandem rationem admittunt, non semper prorsus unum sint, et quod increata essentia non modo non eandem solam rationem admittat quam divina operatio, sed ne eandem quidem, secundum magnum Basilium, ubi et refutatio totius Acindyni praviæ doctrinæ.*

ιδ'. Ἰσχυρὰ παράστασις διὰ πλειόνων, ὅτι τῆς ἀκτιστου ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οὐχὶ τῆς οὐσίας μετέχουσιν οἱ ἅγιοι. 14. *Prævalida et fusa demonstratio, quod sancti increatæ operationis Dei, non ejus, essentiæ participes sint.*

ιε'. Ἐκθεσις ἐτέρας τοῦ Ἀκινδύνου ῥήσεως, ἀπ' ἧς ὁμολογιῶν ἐλέγχεται, καὶ τὸ τῆς θείας μεταμορφώσεως φῶς ἀκτιστον θεότητα λέγειν τοὺς ἁγίους, αὐτὸς δὲ παραινῶν μὴ προσέχειν αὐτοῖς ὡς διθεῖταις καὶ ψευδομάρτυσιν οὖσιν. 15. *Expositio alterius dicti Acindyni, quo arguitur confiteri sanctos Patres dixisse lumen divinæ Transfigurationis increatam deitatem fuisse, ac monere ne ipsis utroque ditheitis et falsis testibus fides habeatur.*

ις'. Ὅτι ὁ κτιστὸν εἶναι λέγων τοῦτο τὸ φῶς, οὐ δύναται μίαν λέγειν θεότητα, καὶ ὡς ἐξ ὧν φησιν ὁ Παλαμᾶς, μία ὄντως κηρύττεται θεότης. 16. *Quod is qui hoc lumen creatum esse dicit, non possit unam dicere deitatem, et quod ex Palamæ dictis una vere deitas prædicetur.*

ιζ'. Ἐφεξῆς ἐτέρα τοῦ Ἀκινδύνου ῥήσις, ἧς ἐλεγχομένης ἀκτιστον μὲν αὐθις ἀναφείνεται τὸ θεῖον φῶς αὐτὸς δὲ τὰ τῶν θεῶν ἡρώων Πατρῶν πλυσιδῶς ἐξουθενῶν συγγράμματα καὶ ὁδόκιμα λέγων φανερώς. 17. *Aliud insuper Acindyni dictum, quo refutato increatum rursus ostenditur divinum lumen, ipse vero sanctorum Patrum nostrorum doctrinam multis modis despiciere et nefarie loqui comprobatur.*

ιη'. Ἐφεξῆς τοῦ αὐτοῦ ῥήσις, ἧς ἐλεγχομένης ἀντινομοθετῶν δείκνυται τῷ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγελίῳ Βαβυλαῖα τε καὶ ταῖς αἰρετικοῖς ἄπασιν συνηγορῶν, ἀθεῶς τε καὶ τοῖς ἁγίοις ἀντίθετος, καὶ δις κατασκευάζων ἔχειν οὐσίας τὸν Θεὸν ἀλλήλοις ἐναντίας. 18. *Aliud ejus dictum, quo refutato, Christi Evangelio contrarias leges dare convincitur: quod Barlaam quoque qui hæreticis omnibus patrocinatur, atheus sit et sanctis oppositus, qui bis adstruit Deum habere essentias mutuo oppositas.*

ιθ'. Ὅτι ἐξ ὧν φησιν ὁ Παλαμᾶς, εἰς δείκνυται Θεὸς ἐν μιᾷ καὶ ἀπλή καὶ ἴσῃ ἀκτίστῃ θεότητι ἐξ ὧν δὲ ὁ Ἀκινδύνος φησι, δύο Θεοὶ καὶ δύο δείκνυται θεότητες ὑπερχεῖμενοι καὶ ὑφαιμένοι (μετ' ὑπερχεῖμένη καὶ ὑφαιμένη). 19. *Quod ex iis quæ*

Palamas dicit, unus ostendatur esse Deus in una et simplici et æquali increata deitate: ex iis vero quæ Acindynus ait, duo dii et duæ deitates esse probentur, quorum alia supereminet, alia demissior sit.

κ'. Παράστασις, ὅτι τὰ ἡτοιμασμένα πρὸς Θεοῦ τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν, ἃ ὀφθαλμοῖς οὐκ εἶδε, καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἀκτιστὰ ἐστί, καὶ ἐλεγχος τῶν κτιστὰ ταῦτα κατασκευαζόντων Ἀκινδύνου ῥητῶν. 20. *Demonstratio, quod ea quæ præparata sunt a Deo diligentibus ipsam, quæ nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt, increata sint; et refutatio dictorum Acindyni, quæ illa esse creata adstruunt.*

κα'. Ἐτι παράστασις, ὅτι τοὺς ἁγίους αὐτοὺς ὁ Ἀκινδύνος πολυθεοὺς καὶ καινοὺς φησι θεολόγους, ὡς τῆς ἀνωτέρω ῥηθείσης ἀκτιστου κληρονομίας ἄνω καὶ ὑψηλότερον εἶναι τὸ θεῖον κατ' οὐσίαν διδάσκοντα. 21. *Demonstratio iterum, quod ipse sanctos Acindynus dicat esse polytheos et novos theologos, utpote quæ docuerint Deum secundum substantiam superiorem et excelsiorem esse supra dicta increata hereditate.*

κβ'. Ἐτι παράστασις, ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλως εἶναι τὸν Θεὸν ἐν μιᾷ θεότητι, εἰ μὴ ὡς ὁ Παλαμᾶς φησι τοῖς Πατράσιν ἐπόμενος ἐν ἧ καὶ τινῶν ἀντιθέσεων λύσις. 22. *Demonstratio iterum, quod non possit Deus alio modo in una deitate esse, nisi ut Palamas Patres secutus dixit; ubi et quarundam objectionum solutio.*

κγ'. Ὡς ἐν ἐπιλόγου σχήματι σύντομος τῶν Ἀκινδύνου δυσσεβήματων, εἰ καὶ μὴ πάντων, καὶ περὶ τῆς ἐπὶ τῷ εὐφήμεῳ τοῦ ἐνόματος μεγαλουχίας οὗτου. 23. *Quasi in Epilogo Synopsis impietatum Acindyni, etiam si non omnium, ac de ejus super bono nominis sui omine jactantia.*

Πρὸς τὰ τῷ Ἀκινδύνῳ κατὰ τοῦ φωτὸς τῆς θείας χάριτος συγγεγραμμένα, ἀντιῤῥητικὸς τέταρτος. *Adversus ea quæ Acindynus contra lumen divinæ gratiæ scripsit, antirrheticus quartus.*

Τὰ κατὰ μέρος τοῦ τετάρτου λόγου κεφάλαια. *Quarti libri capita minutatim descripta.*

α'. Ὅτι πολλοῖς τεχνάσμασι προκαταλαβὼν τὴν ἀκρατήν ὁ Ἀκινδύνος, εἶτα φανερώς ὑπερορίζει τῆς ἀκτιστου θεότητος τὸ τῆς θείας μεταμορφώσεως φῶς. 1. *Quod multis artibus auditorem captans Acindynus, deinde manifeste eliminat ab increata Deitate divinæ Transfigurationis lumen.*

β' Ὅτι περιπετῆς οὗτος ἐαυτῷ γενόμενος, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διθεῖτης ἀνιφάνεται. 2. *Quod in suam perniciem temerarius, præter alium etiam ditheitu ostendatur.*

γ' Δείξει, ὅτι τῶν παρ' ἑαυτοῦ εἰρημένων ἀναφῶν (sic) αὐτὸς ἄπειται, καὶ πολυπραγμονεῖ κακῶ. 3. *Demonstratio quod ea quæ attingi non posse dicit, ipse attingat, et curiose perperamque disquirat.*

δ'. Ἐλεγχος τῆς Ἀκινδύνου ῥήσεως, παρ' οὗ δείκνυται τοῦ, ἁγίους εὐόμενος ἀνακλιθεῖτα φρονεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ ἀλλήλοις. 4. *Refutato dicti illius*

Acindyni, quo putasse comprobatur sanctos nec sibi ipsis, nec inter se mutuo congruentia et consequentia sentire.

ε'. "Οτι τὸ κατὰ τὸ θαυώριον τοὺς μαθητὰς περιεστράψαν φῶς, ἀχώριστόν ἐστι τῆς θεότητος ἅτε φυσικῶς αὐτῇ προσδόν, καὶ τῆς θείας φύσεως λαμπρότης ὄν. 5. *Quod lumen in Thaborio discipulos illustrans, inseparabile fuerit a deitate, utpote quod ipsi naturaliter adesset, et divinæ naturæ splendor esset.*

ς'. "Οτι ἀνέκραντος καθ' ἑαυτὴν ἡ θεία φύσις, καὶ αὐτοῖς ἐκείνοις οἷς ἀποβρόχτως ἐπιφαίνεται τὸ θεῖον τοῦτο φῶς. 6. *Quod divina natura per se apparere nequeat etiam iis ipsis, quibus divinum hoc lumen arcano modo apparet.*

ζ'. "Οτι οὐχ οἱ λέγοντες ὑπερκεῖσθαι πάσης ἐκφάνσεως τὴν θεϊαν φύσιν, ἀλλ' οἱ μὴ τοῦτο λέγοντες εἰς πολυθεϊαν περιπίπτουσιν ὡς ἀληθῶς. 7. *Quod non ii qui dicunt divinam naturam omni apparitione supereminere, sed qui hoc negant in polytheiam sive multipliciter deorum incidant.*

η'. "Οτι οὐχ οἱ ἀκτιστον, ἀλλ' οἱ κτιστὸν λέγοντες τὸ θεῖον φῶς, τὸ θεῖον φυσιολογοῦσιν. 8. *Quod non ii qui increatum, sed qui creatum dicunt divinum lumen, Dum rebus naturalibus annumerent.*

θ'. "Οτι τὸ μὴ γινώσκεισθαι τὸν Θεὸν ἐκ φυσικῆς ἐμφάσεως οὐκ ἀναίρει τὸ γινώσκεισθαι αὐτὸν ἐκ τῶν θεῶν αὐτοῦ προΐδων καὶ ἐνεργειῶν ἐν ᾧ κτιστὴν τὴν θεϊαν πρόνοιαν καὶ καταληπτὴν τὴν θεϊαν φύσιν ὁ Ἀκίνδυνος ἐλέγχεται ποιῶν. 9. *Quod ex eo quod Deus per naturalem apparitionem non cognoscatur, non tollatur cognitio ejus per divinas emissiones et operationes; ubi convincitur Acindynus, quod divinam providentiam creatum, divinamque naturam comprehensibilem faciat.*

ι'. "Ἐτεροι ῥήσεις Ἀκινδύνου καὶ μαρτυρίαι τῶν ἁγίων παρ' αὐτοῦ κακῶς ἐκλαμβάνομεναι, περιστᾶν ἐπιχειροῦντος, μὴ εἶναι τὸν Θεὸν κατ' οὐσίαν μὲν ἀκατάληπτον, ἀπὸ δὲ τῶν οὐσιῶν ἐνεργειῶν ἐπιγινωσκόμενον. 10. *Alia Acindyni dicta et testimonia sanctorum ab ipso male usurpata, quibus demonstrare conatur Deum non esse incomprehensibilem secundum substantiam, sed ex propriis operationibus cognosci.*

ια'. "Οτι καὶ τῆς παρ' ἑαυτοῦ προβεβλημένης ἐκ τῶν τοῦ θεῖου Μαξίμου μαρτυρίας, πάντωνναντίον εἰσηγεῖται ὁ Ἀκίνδυνος, καὶ ὑπεναντία τοῖς πρὸ αὐτοῦ θεολόγοις δείκνυσι λέγοντα τὸν ἅγιον, καὶ τοὺς θεῖους ἡμῶν ἅπαντας Πατέρας παραινέει φεύγειν καὶ ἀποτρέπεσθαι. 11. *Quod Acindynus ex testimonio divi Maximi ab se prolato, omnino contraria inducat; et sanctum virum adversantia theologis qui ante se fuerunt, dicere ostendat, omnesque sanctos Patres nostros fugere et aversari moneat.*

ιβ'. Παράστασις, ὅτι καλῶς ὁ θεῖος ἔφη Μαξίμος ὑπὲρ ἀπειρίαν εἶναι τὸν Θεὸν, εἰ καὶ ἀκτιστος ἡ ἀπειρία ἐστίν· ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ Ἀκίνδυνος δυσσεβῶς διαστρέψαι ἐξεδίξατο. 12. *Demonstratio, quod probe dixerit divus Maximus Deum esse supra infinitatem,*

etiamsi increata sit infinitas; sed non quo sensu Acindynus impie detorquere conatus est.

ιγ'. "Οτι ἐκ τῶν κτισμάτων οὐ τῆς θείας οὐσίας, ἀλλὰ τῶν θεῶν ἐνεργειῶν, ἐν περινοίᾳ γινόμεθα. Τοῦτο δ' ἀθετῶν ὁ Ἀκίνδυνος συναΐδεια τῇ θεῇ τῶ κτισμάτων δοξάζων, "Ἐλλητί τε καὶ τῷ Εὐνομίῳ συμφωνῶν ἐλέγχεται. 13. *Quod ex creaturis non divinæ essentia, sed divinarum operationum cognitionem assequamur. Hoc cum neget Acindynus, creaturas esse Deo coæternas existimans, cum Cræcis et cum Eunomio consentire deprehenditur.*

ιδ'. "Ἐλέγχος ἐστὶ τῆς αὐτοῦ δοξῆς ἀπαγορευόντος πνευματικῶς ὁρᾶσθαι τὸ θεώτατον φῶς, ἐν ᾧ παράστασις, ὡς οὐ τὸ φῶς μόνον ἀκτιστον, ἀλλὰ καὶ ἡ δύναμις καθ' ἣν ὁρᾶται. 14. *Refutatio ejus sententiæ, qua negot divinissimum lumen spiritualiter videri; ubi etiam demonstratur non modo lumen increatum esse, sed etiam facultatem per quam videtur.*

ιε'. "Ἐκθεσις καὶ ἀνασκευὴ ῥήσεως ἄλλης τοῦ αὐτοῦ, ἀδιάφορον πάλιν πειρωμένου δεικνύουσι τῇ θεῇ οὐσίᾳ τὴν ἐνέργειαν, καὶ κτιστὴν τὴν ἐπιφανέσαν ἐν θαυώρ ταῖς ἀποστόλοις τοῦ Θεοῦ λαμπρότητα. 15. *Expositio et refutatio alterius ejusdem dicti, quo probare nititur divinam essentiam non distinctam esse a divina operatione, et splendorem Dei qui in Thabore apostolis apparuit fuisse creatum.*

ις'. "Οτι εἰ καὶ σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ θεῖον ὤφθη φῶς, ἀλλὰ μετασκευασθεῖσι τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος. 16. *Quod etiamsi corporeis oculis divinum lumen visum sit, sed transformatis virtute Spiritus.*

ιζ'. "Ἐτέρα ῥήσις Ἀκινδύνου, παρ' ἧς ἄθεος τελέως ἐλέγχεται τὸ εἶναι τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀνελεῖν ἐπιχειρῶν, καὶ δεικνύουσι τοὺς ἁγίους πάντας αὐτῷ τε τῷ Κυρίῳ καὶ ἀλλήλοις ἐναντίους. 17. *Alterum Acindyni dictum, quo convincitur perfecte atheus esse, utpote qui conetur Christum Deum non esse probare, et ostendere sanctos omnes et ipsi Domino et sibi invicem repugnare.*

ιη'. Παρίστασις διὰ πλείονων, ὅτι σύμφωνα τῷ Βαρλαάμ ὁ Ἀκίνδυνος· καὶ μεταξὺ διὰ βραχέων ἀνασκευὴ τῶν ἀμφοτέρων δογμάτων. 18. *Demonstratio pluribus facta, quod Acindynus cum Barlaamo consentiat, et paucis inter hæc refutatio dogmatum utriusque.*

ιβ'. "Οτι τὸ μὴ κτιστῇ δυνάμει καθορᾶσθαι πεφυκόδες, οὐδὲ κτιστὸν καὶ ὡς ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν ὁρῶσι τὸν Θεὸν καὶ οἱ τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος ὁρῶντες. 19. *Quod illud quod a creata facultate videri non potest, creatum non sit; et quod ii qui virtute Spiritus Deum vident, ex iis quæ circa illum sunt ipsum videant.*

κ'. "Οτι οὐδὲν τῶν αἰσθητῶν τὴ περιλάμψαν ἐν θαυώρ τοὺς ἀποστόλους φῶς. 20. *Quod lumen apostolos illustrans in Thabor non ex rerum sensibilibus numero fuerit.*

κα'. Ὑμνος εἰς αὐτὸ τὸ φῶς, καὶ ὡς ἀνυψοῖ τοῦτο καὶ τὰ ταπεινῶς γεγράφθαι περὶ αὐτοῦ δοκοῦντα. 21. *Hymnus in illud ipsam lumen, et quod ipsam*

erigat ea quæ videntur humiliori modo de illo dicta fuisse.

κβ'. Ἐτερος ὕμνος εἰς αὐτὸ τὸ φῶς, καὶ μετρία προτροπὴ τοῖς ἀπίστοις πρὸς ἐπιστροφήν 22. *Alius hymnus in illud ipsum lumen, et moderata adhortatio incredulis ad resipiscentiam.*

Ἐπι πρὸς τὰ τῷ Ἀκινδύνῳ κατὰ τοῦ φωτὸς τῆς χάριτος καὶ τῶν πατρικῶν χαρισμάτων συγγεγραμμένα λόγος ἀντιρρητικὸς πέμπτος. *Iterum adversus ea quæ ab Acindyno contra lumen gratiæ et paterna dona scripta sunt, liber Antirrheticus quintus.*

Τὰ κατὰ μέρος τοῦ πέμπτου λόγου κεφάλαια. *Quinti libri capita minutatim.*

α'. Ὅτι τῶν τυφλῶν τὴν κατ' εἰσθητικὴν ὁφιν τυφλότερος ὁ Ἀκινδύνος τὴν διάνοιαν, ὡς οὐκ ἀγνοῶν ἀπλῶς, ἀλλ' ἄμφω ταναυτὰ περὶ τοῦ θεοῦ διατεινόμενος φωτὸς. 1. *Quod iis qui secundum sensibilem visum caeci sunt, excruciatior mente sit Acindynus, ut ipse qui non modo ignarus sit, sed etiam duo contraria de divino lumine proferat.*

β'. Ῥήσεις Ἀκινδύνου, ὧν ἐξεταζομένων ἀναφαίνεται διὰ πολλῶν τὸ αὐτὸ φῶς κτίσμα κατασκευάζων εἶναι καὶ οὐσίαν τοῦ Θεοῦ. 2. *Dicta Acindyni, quibus examinatis comprobatur illud idem lumen et creaturam et essentiam Dei esse adstruere.*

γ'. Ὅτι διὰ τὸ πολυτήμαντον τῆς τοῦ Θεοῦ φωνῆς, ἔστι μὲν ὡς εἰδίδασαν, ἔστι δ' ὡς ἀπηγόρευσαν οἱ Πατέρες ἱεραθεῖ τὴν Θεόν· ὃ μὴ συνεῖς ὁ Ἀκινδύνος ἐκπολεμῶν πρὸς ἐαυτὸς κατ' ἀλλήλων χρῆται ταῖς τῶν ἁγίων φωναῖς. 3. *Quod propter diversas vocis Dei significationes, Patres modo docuerint, modo negaverint videri posse Deum; quod cum intelligeret Acindynus, sanctorum vocibus ita utitur, ut eas contra se invicem pugnare faciat.*

δ'. Ὅτι τοῦτ' αὐτὸ ποιῶν καὶ ἀπὸ τοῦ ἰδεῖν διπλῆν ἔχοντος τὴν σημασίαν, ἕνα καὶ τὴν θεῖαν πρόνοιαν ἐξελέγχεται κτιστὴν φρονῶν. 4. *Quod idipsum faciat circa verbum videre, quod duplicem habet significationem, et quod simul divinam providentiam creatam sentire arguatur.*

ε'. Ἀπόδειξις καὶ παρ' ὧν αὐτὸς φησιν, ὡς τὸ ἐν Θαβωρίῳ λάμψαν φῶς ἄκτιστόν ἐστι καὶ οὐκ οὐσίαν Θεῶν, καὶ αὐτὸς μὴ βούληται. 5. *Demonstratio ex ejus etiam dictis petita, quod lumen in Thaborio fulgens increatum fuerit, non autem divina essentia, licet id ipsi minime placeat.*

ς'. Ἐπανάληψις τῆς αὐτοῦ ῥήσεως, ἥς πάλιν ἐξελεγχομένης, τὸ μὲν θεῖον τοῦτο φῶς ἀναφαίνεται τῶν ἁγίων ἢ ἱερῶν θέαμα κοινόν, αὐτὸς δὲ μετ' ἐνά τούτων ἀληθῆ θεολόγον ἡγούμενος καὶ τοῖς εὐαγγελικοῖς θεσπίσμασιν ἀντικεικτόμενος. 6. *Resumptio illius dicti, quo rursus confutato, apparet divinum illud lumen esse sanctorum sacrum et commune spectaculum, ipsum autem nullum eorum vere theologum existimare. ac evangelicis oraculis contradicere.*

ζ'. Ὅτι μὴ μόνον νῦν μὲν κτίσμα, νῦν δὲ τοῦ Θεοῦ οὐσίαν τοῦτον δείκνυσιν οἰόμενος τὸς ἴσως, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τοῖς τρισὶν ἀθέατον, οἷς μόνον πρότερον Θεο-

τὸν ἀπεφύνατο γενέσθαι. 7. *Quod non tantum modo creaturam, modo substantiam Dei lumen illud existimare arguatur, sed etiam a tribus illis non visum, a quibus solis visum fuisse prius pronuntiaverat.*

η'. Ὅτι δύο προβαλλόμενος μάρτυρας τὸν Χρυσόστομον καὶ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, τὸν μὲν καθ' ἑαυτοῦ προβάλλεται, τὸν δὲ χρυσοβόημον Πατέρα καὶ συχοφαντεῖ. 8. *Quod duos proferens testes Chrysostomum et Gregorium Theologum, hunc quidem contra se proferat; patrem autem illum aureæ eloquentiæ calumniatur.*

θ'. Ὅτι ὡς ἀποστερεῖ τῆς τοῦ ἱεροῦ φωτὸς ἐκείνου θέας καὶ τοὺς τῷ Κυρίῳ συναναβάντας ἐπὶ τὸ Θαβώριον. 9. *Quod ab illius sacri luminis visione privaverit etiam eos, qui cum Domino ascenderunt in Thaborium.*

ι'. Ὅτι καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐξ ὧν φησι, κτίσμα δείκνυσιν ὑπάρχον. 10. *Quod dictis ille suis etiam Spiritum sanctum creaturam esse declarat.*

ια'. Ἐτέρα ῥήσις Ἀκινδύνου, παρ' ἧς ἐλέγχεται τὸν μὲν Θεὸν ἀθέλητον λέγων καὶ ἀνευέργητον, τα δὲ κτίσματα τοῦτοι συναθεῖα. 11. *Aliud Acindyni dictum, quo convincitur dicere Deum sine voluntate et sine operatione esse: creaturas vero ipsi coæternas.*

ιβ'. Ἐτερεὶ ῥήσει τοῦ αὐτοῦ, παρ' ὧν ἐλέγχεται πάντας τοὺς ἐνθέους λόγους καὶ τοὺς αὐτοῖς ὁμολογούντας πολυθεοῦς ἀποφικνόμενος εἶναι. 12. *Alia ejusdem dicta, quibus arguitur illum declarare omnes divinos sermones, et qui ipsos profitentur polytheos esse.*

ιγ'. Ἐτερεὶ τοῦ αὐτοῦ ῥήσει, ἐν αἷς καὶ μαρτυρία ἐκ τῶν τοῦ μεγάλου Διονυσίου, καθ' ἧς ἐλέγχεται τὴν μὲν καὶ παραχαράττων καὶ παρεξηγούμενος, αὐτὸς δὲ πολλοὺς θεοὺς καὶ πολλὰς θεότητας προσθεύων. 13. *Alia ejusdem dicta, inter quæ est testimonium magni Dionysii, quibus evincitur illum præfatum quidem testimonium adulterare et detorquere, ipsum vero multos deos et multas deitates prædicare.*

ιδ'. Ἐτέρα ῥήσις τοῦ αὐτοῦ, καθ' ἣν ἐξελέγχεται κατασκευάζων μὴ ἀληθῶς ἡμῖν τὸν Θεὸν ἐπαγγελιασθαι τὸ Πνεῦμα, εὐσεβῶν τε καὶ ἀσεβῶν μεταξὺ μὴ διακρίνων. 14. *Aliud ejusdem dictum, quo demonstratur eum adstruere Deum non vere nobis promisisse Spiritum sanctum, ac inter pios et impios non discernere.*

ιε'. Παράστασις, ὅτι τὰ ἐπαναπεπαυμένα τῷ Χριστῷ κατὰ τὴν προφητείαν ἑπτὰ πνεύματα, αὐτὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐστὶ καὶ ὡς τοῦτο κτίσμα λέγει ὁ Ἀκινδύνος, ταῦτα λέγων κτίσματα. 15. *Demonstratio, septem spiritus qui secundum prophetiam in Christo requieverunt, esse ipsum Spiritum sanctum; et quod Acindynus hunc dicat esse creaturam, cum illos dicit esse creaturas.*

ις'. Περὶ τοῦ φόβου τοῦ Πνεύματος, τί τὸ ἐστὶ, καὶ πῶς ἐγγίνεται τοῖς καταξιουμένοις. 16. *De timore Spiritus, quidnam sit, et quomodo adveniat in eos, qui ipso digni habentur.*

ιζ'. Ἐπι πρὸς τῶν ἑπτὰ πνευμάτων τούτων, ὅτι

ἄκτιστα, καὶ μαρτυρίας διασάφεις παρ' Ἀκινδύνου κατ' αὐτοῦ κακῶς προαγομένης· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ ποιεῖν καὶ ἐνεργεῖν. 17. *Item de septem his spiritibus, quod increati sint; et testimonii illius declaratio, quod Acindynus contra seipsum male protulit, ubi etiam quid sit facere et operari.*

ιη'. Ὅτι καὶ ῥῆσιν παραχαράξας τοῦ Χρυσοστόμου Πατρὸς, κατὰ τῶν χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος προήνεγκεν ὁ Ἀκινδύνος. 18. *Quod dictum Patris Chrysostomi depravans Acindynus, iussum contra dona Spiritus protulerit.*

ιβ'. Ἐκθεσις καὶ διασάφεις ἀσφαλῆς τῆς τοῦ Χρυσοστόμου ῥήσεως ταύτης. 19. *Expositio et explicatio certa hujus Chrysostomi dicti.*

κ'. Ἐτι διασάφεις, τίς καὶ πρὸς τίνας, καὶ παρὰ τίνας, τὴν ζητεῖν ἐν ταύτῃ τῇ ῥήσει παραμυθίαν. 20. *Explicatio iterum, quis, ad quos, et a quo consolationem in hoc dicto expressam mittat.*

κα'. Παράστασις ἐκ ταύτης, ὅτι καὶ τοὺς ἀπίστους καὶ τὰ ἄλογα τῶν ζώων καὶ αὐτοὺς (βαβαί!) τοὺς δαίμονας μέλη κατασκευάζει τοῦ Χριστοῦ τελεῖν Ἀκινδύνος, κατὰ τῶν πιστῶν τεύξεσθαι τῆς μελλούσης ἐπαγγελίας. 21. *Demonstratio inde, quod infideles et bruta animalia, et ipsos (papae!) demones membra Christi faciat Acindynus, statuatque ipsos prius quam fideles futuram promissionem consecuturos esse.*

κβ'. Παράστασις ἐκ διακρίσεως, τίνα τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, καὶ τίνα τὰ μὴ πνευματικὰ. 22. *Demonstratio per distinctionem, quae sint spiritualia dona, et quae non spiritualia.*

κγ'. Ὅτι οὐκ ἄκτιστα πάντα τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, καὶ τί τὸ ἄκτιστον ἐν τούτοις. 23. *Quod omnia spiritualia dona non sint increata, et quodnam increatum sit in illis.*

κδ'. Παράστασις διὰ πλειόνων, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ οὐσία τοῦ Πνεύματος, ἡ ἄκτιστος ἐνέργεια καὶ χάρις τοῦ Πνεύματος. 24. *Demonstratio proluxa, quod increata operatio et gratia Spiritus non sit essentia Spiritus.*

κε'. Ὅτι κακῶς ἐκλαμβάνων ὁ Ἀκινδύνος τὸ ὄλον ἐπὶ τοῦ Θεοῦ, ὑπέρτερον ἑαυτὸν δείκνυσιν (βαβαί τῆς ἄπην (α:) καὶ αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ. 25. *Quod Acindynus prave accipiens illam vocem universus in Deo, seipsum Christo superiorem (proh insaniam!) ostendat.*

κς'. Ὅτι διαφόρως τὸ ὄλον ἐπὶ τοῦ Θεοῦ παρὰ τῶν ἁγίων ἐκλαμβάνεται, καὶ ποσαχῶς ἐν τῇ ῥήσει Ἀκινδύνου φανερώς ἀντιλέγουται πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ βλασφημίαις ὀλλοκότοις περιπέπτουσι. 26. *Quod illa vox universus in Deo a sanctis varie accipiat, et quotuplici modo; ubi dicta Acindyni afferuntur, quae cum sanctis viris pugnant et in absurdas blasphemias incidunt.*

κζ'. Ὅτι διττῆς οὐσῆς τῆς ἐπὶ τοῦ Θεοῦ διακρίσεως ἐδείχθη παρὰ τῶν θεολόγων, ὅταν περὶ τῆς μιᾶς αὐτῶν λέγηται τὸ ὄλον οὐ συμπεριβάλλει καὶ τὴν ἑτέραν καὶ ὅτι τῆς οὐσίας ἐνεργείας, ἀλλ' οὐ τῆς

θείας οὐσίας μετέχει τὰ τοῦ Θεοῦ μετέχοντα. 27. *Quod cum duplex sit in Deo distinctio, demonstratum sit a theologis, quod cum illud universum de una dicitur, altera non simul accipitur, et quod ea quae Deo participant, divinae operationi, non divinae essentiae participant.*

κη'. Ὅτι καὶ ἡ τοῖς ἐνθέοις παρὰ Χριστοῦ χορηγημένη σοφία καὶ ἀρετὴ, θεία τοῦ θείου Πνεύματος ἔστιν ἐνέργεια. 28. *Quod sapientia et virtus a Christo divinis hominibus data, divina divini Spiritus operatio sit.*

Ἐτι πρὸς τὰς τῷ Ἀκινδύνῳ κατὰ τοῦ Θεοῦ φωτὸς καὶ τῶν θείων κοινῶν ἐνεργειῶν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος συγγεγραμμένα, λόγος ἀντιῤῥητικὸς ἕκτος. *Iterum adversus ea quae ab Acindyno contra divinum lumen, et communes operationes Patris et Filii et Spiritus sancti scripta sunt. liber Antirrheticus sextus.*

Τὰ κττάμερος τοῦ ἕκτου λόγου κεφάλαια. *Sexti libri capita minutatim.*

α'. Τί τὸ τέλος ἑκατέρου εἶδους ἑκατέρας φιλοσοφίας, τῆς τε κατὰ κόσμον καὶ τῆς κατὰ Χριστόν καὶ ὅτι περὶ λόγους ἑκατέρα, τὸ ζητούμενον ἡ ἀλήθεια ἧς οἱ ἐκπεσόντες ἐξ ἀνάγκης τῷ ψεύδει περιπέττονται. 1. *Quis sit finis utriusque speciei philosophiae, ejus scilicet quae secundum mundum est et ejus quae secundum Christum; et quod utraque circa ratiocinia versetur et quaerit veritatem, a qua qui exciderint necessarie in mendacio complicantur.*

β'. Περὶ τῆς ἐντεῦθεν Ἀκινδύνου ψευδογραφίας. 2. *De pravis et falsis Acyndini scriptis inde ductis.*

γ'. Ὅτι ἐξ ὧν οὗτος γράφει περὶ τοῦ ἐν τῇ μεταμορφώσει τοῦ Κυρίου φωτὸς, ἀνοπόστατόν τι φάσμα καὶ κτιστὸν καὶ αἰσθητὸν δείκνυσιν οἰόμενος αὐτὸ καὶ τρεῖς μὲν οὐσίαι, ἔχειν κατασκευάζει τὸν Χριστόν, δύο δὲ θεότητας, ὑπερκειμένην καὶ ὑφειμένην κατὰ πάντα τρόπον. 3. *Quod ex iis quae scribit de lumine Christi in Transfigurationem, spectrum quoddam sine hypostasi creatum et sensibile ipsum putare convincitur: ac tres naturas Christum habere, astruit, duasque deitates, aliam supereminentem, etiam demissiores secundum omnem modum.*

δ'. Παράστασις, ὡς εἰ καὶ ὑποκρίνεται τῇ μιᾷ συνηγορεῖν, ἀλλ' οὐδεμίαν ἄκτιστον ὁ Ἀκινδύνος πρεσβεύει θεότητα. 4. *Demonstratio, quod etiam si se uni patrociniari simulet Acindynus, nullam tamen deitatem increatam praedicet.*

ε'. Ὅτι τὸ ὑπερουράνιον καὶ προκόσμιον καὶ ὑπερκόσμιον φῶς κτίσμα εἶναι κατασκευάζει καὶ φανερώς ἀποφαίνεται. 5. *Quod supercoeleste et quod ante mundum et supra mundum est lumen, creaturam esse astruat et aperte declaret.*

ς'. Παράστασις ὅτι θεοῖτας ὁ Ἀκινδύνος οὐχ ἡμᾶς καλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς θεοφόρους Πατέρας καὶ τὴν καταψηφισμένην τοῦ Βιργιλίου Ἐκκλησίαν τε καὶ βασιλείαν. 6. *Demonstratio, quod Acindynus nos tantum deitas vocet, sed etiam deiferos Patres, et Ecclesiam et imperium a quibus Barlaam damnatus fuit.*

ζ'. Ὅτι τῶν Θεοφόρων ἀκούσας τὸ αὐτὸ λεγόντων εἶναι φῶς, τὸ τε προκόσμιον καὶ τὸ φανὲν ἐν Θεωρίῳ, δέον τῆς πλάνης ἀπηλλάχθαι, καὶ μὴ νομίζειν ἐκ τοῦ θροῦ λαθεῖν τοῦτο τὴν ἀρχὴν, ἡ δὲ δόλιω παρεῖς ἐκείνου, ὡς τοῦθ' ἡμῶν λεγόντων ὑπερκόσμιον κατηγορεῖ. 7. *Quod deiferos Patres audiens dicentes, id ipsum esse lumen quod ante mundum fuit et quod in Thaborio apparuit, cum oporteret eum ab errore se expedire, nec putare lumen illud ex monte principium accepisse, ille dolo tacitis Patribus nos insimulet, quod dicimus ipsum esse supra mundum.*

η'. Ὅτι τὸ προκόσμιον καὶ ὑπερκόσμιον καὶ τῶν αἰθιῶν ἀγγέλων φῶς ὁ Θεὸς ἐστὶν αὐτὸς, καὶ τοῦτον κτιστὸν εἶναι δείκνυσιν Ἀκινδύνος ἐκεῖνο κτιστὸν ἀποραινόμενος. 8. *Quod angelorum lumen ante mundum et supra mundum, Deus ipse sit; ideoque Deum creatum esse dicit, qui lumen illud creatum declarat.*

θ'. Παράστασις, ὅτι οὐχ ἡμεῖς, ἀλλὰ Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνος ἐστὶν οἱ μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀγγέλων εἶναι δογματίζοντες φῶς δὲ μήτε Θεός, μήτ' ἀγγέλός ἐστιν ἐν ᾧ καὶ ὅτι φῶς ὁ Θεός οὐ κατ' οὐσίαν, ἀλλ' κατ' ἐνέργειαν λέγεται. 9. *Demonstratio, quod non nos, sed Barlaam et Acindynus inter Deum et angelos lumen esse doceant, quod neque Deus, neque angelus sit; ubi etiam Deus lumen dicitur non secundum substantiam, sed secundum operationem.*

ι'. Παράστασις, ὅτι τὸ ὑπερουράνιον φῶς διακοπῆναι ὑπὸ τῆς οὐρανόθεν περιφερείας ἡ μέγας ἔφη Βισόλειος, οὐχ' ὡς ὑλικὸν ὑπάρχον καὶ διὰ τοῦτο μὴ δι' ἐκείνης δυνάμενον χωρεῖν, καθάπερ ὁ Ἀκινδύνος ἐξεδέξατο φρενοβλαβῶς, ἀλλ' ὡς τῶν αἰσθητῶν μὴ δεκτικῶν ὄντων ἐκείνης τῆς λαμπρότητος, μηδὲ δι' ἐκείνης ὁρᾶσθαι πεφυκότων. 10. *Demonstratio, quod supercæleste lumen a cælesti circumferentia præscindi dixerit magnus Basiliius, non quod materiale sit ideoque non possit eam penetrare, ut stulte Acindynus id accepit, sed quod sensibilia splendorem illum non admittant ac per illum videri non possint.*

ια'. Παράστασις ἐξ ὧν ὁ Ἀκινδύνος προήνεγκε τοῦ μεγάλου Διονυσίου καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς, παρ' ἐαυτοῦ γέγραπεν, ὅτι μίαν μὲν ἡμεῖς Θεότητα πρεσβεύομεν, δύο δὲ αὐτὸς ἐκρύλους καὶ ἀνίσους καὶ ἀπεσχοινισμένους πεντελῶς ἀλλήλων. 11. *Demonstratio ex iis quæ Acindynus protulit magni Dionysii dictis et ex iis quæ ipse suo Marte scripsit, quod nos quidem unam deitatem prædicemus, ille vero duas extraneas, inæquales, et a se invicem omnino separatas.*

ιβ'. Ὅτι καὶ ῥῆσιν παραχαράξας τοῦ σεπτοῦ Μαξιμίου προσβάλετο, καθ' ἣν πολλὰς ἀλλοκότους περιπίπτων ἐξελέγχεται, σάρκα τε κατασκευάζων τὸ τῆς μεταμορφώσεως φῶς, καὶ διὰ πολλῶν πολυθεῶς τε ἄμα καὶ ἄθεος δεικνύμενος. 12. *Quod dictum venerandi Maximi protulerit ab se detortum, quoposito in multa absurda labitur; carnem asserens esse lumen transfigurationis, et multis modis polytheus simul et atheus comprobatur.*

ιγ'. Ὅτι πάλαι μὲν ὁ σοφιστῆς τῆς κακίας διὰ τῆς πολυθεῖας ἀπατῆν ἐπεχίρει, ἄν δὲ τῷ ἐνιαίῳ

εἶπεν συνηγορῶν τοῦ ἐνὸς δολίως ἀφιστάναί Θεοῦ. 13. *Quod olim quidem improbus ille sophista per multipliciter deorum fallere conatus sit; nunc autem unitati patrocinans ab uno Deo abstat.*

ιδ'. Ὅτι λῆρος τὴ παρ' Ἀκινδύνου λεγόμενον, ὡς διὰ τὸ ἀσθενὲς τῆς ἡμετέρας γνώσεως πολλὰς καὶ διαφόρους λέγομεν τὰς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. 14. *Quod nugæ sint hæc dicta Acindyni, nos scilicet ὃ infirmitatem cognitionis nostræ multas et varias dicere operationes Dei.*

ιε'. Ὅτι ὡς αὐτὸς ἐνέργειαν εἶναι λέγει τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τῷ Σαβελλίῳ συμφωνεῖ. 15. *Quod cum dicit - Filium et Spiritum sanctum esse operationem, cum Sabellio sentiat.*

ις'. Ὅτι κακῶς ἐκλαμβάνει τὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν τοῦ Πατρὸς λέγεσθαι μόνον τὸν Υἱόν· καὶ ὅτι τοῦτο καλῶς ἐκλαμβάνόμενον, ἀκτιστον εἶναι παρίστησι τὴν κοινὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ τῆς κοινῆς οὐσίας διαφέρουσιν. 16. *Quod male accipiat illud: virtutem et operationem Patris dici solum Filium, et quod, illud si recte accipiat, increatam esse declarat communem virtutem et operationem Patris et Filii et Spiritus sancti, et a communi essentia distinctam.*

ιζ'. Τίς ἡ εὐσεβῆς διάνοια καθ' ἣν ἕκαστον τῶν τριῶν προσκυνητῶν προσώπων δύναμις καὶ ἐνέργεια καλεῖται ἐν ᾧ πάλιν περὶ τῆς κοινῆς τῶν τριῶν ἐννάμεως καὶ ἐνεργείας. 17. *Quænam sit pia sententia secundum quam singulæ tres adorandæ personæ virtus et operatio vocantur; ubi rursum de communi trium virtute et operatione.*

ιη'. Ὅτι τῶν θεολόγων καὶ μὴ εἶναι καὶ εἶναι τὸν Θεὸν ἐνέργειαν λεγόντων καὶ τούτων ἐκάτερον διχῶς, πρὸς δὲ καὶ κοινὴν τῶν τριῶν προσώπων εἶναι δεκνόντων ἀκτιστον δύναμιν τε καὶ ἐνέργειαν, ὁ Ἀκινδύνος πλὴν τοῦ λέγεσθαι δύναμιν τε καὶ ἐνέργειαν τᾶλλα πάντα ἀθετεῖ. 18. *Quod cum theologî Deum et esse et non esse operationem dicant, et utrumque seorsim: cum declarent etiam communem esse trium personarum increatam virtutem et operationem, Acindynus tantum dicat virtutem et operationem, cæteraque omnia negat.*

ιθ'. Παράστασις, ὅτι ἡ ἐνθεωρουμένη τῇ οὐσίᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, κατὰ τὸν Θεολόγον, ἐνέργεια ἀκτιστός ἐστι, καὶ σύνθεσιν οὐδεμίαν ἐμποιεῖ, καὶ εἰ τῆς οὐσίας διενήνοχεν. 19. *Demonstratio, quod operatio in essentia Spiritus sancti, secundum Theologum considerata, increata sit, et compositionem nullam faciat, etiamsi ab essentia distinguatur.*

κ'. Ὅτι τζύτην κτιστὴν εἶναι φανερώς δογματίζων ὁ Ἀκινδύνος, τὴν πέμπτην καὶ τὴν ἕκτην τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων τελῶς ἀθετεῖ. 20. *Quod cum illam esse creatam aperte doceat Acindynus, quintam et sextam œcumenicas synodos omnino vituperat.*

κβ'. Παράστασις, ὅτι καὶ συμβεβηκός πως λέγεται ἡ ἐνέργεια αὐτὴ, ἀλλ' οὐχ οἷον μὴ προσεῖναι τῷ

Θεῶ· ἐν ᾧ διὰ πολλῶν ἀπόδειξις, ὅτι διαφέρει τῆς ἀκτίστου οὐσίας ἄκτιστος ἐνέργεια. 21. *Demonstratio, quod etiamsi hæc operatio accidens esse quodammodo dicatur, non tamen ita ut Deo non adsit; ubi etiam demonstratio prælixæ offertur, quod increata operatio differat ab increata essentia.*

κβ'. "Ὅτι ἡ ἐνέργεια αὐτῆ καὶ οὐσιωδῶς προσεῖναι τῷ Θεῷ καὶ ἐνεργουσα παρὰ τῶν θεολόγων μαρτυρεῖται, καὶ ὡς ταύτην κτίσμα φανερώς λέγων ὁ Ἀκίνδυνος, κτίσμα τὸν Θεὸν ποιεῖ. 22. *Quod hæc operatio et essentialiter adesse Deo et operari a theologis asseratur; et quod cum illam esse creaturam aperte dicat Acindynus, Deum ipsam creaturam faciat.*

κγ'. "Ὅτι τὸ λέγειν, καθάπερ οὗτος, τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τὴν οὐσίαν εἶναι τοῦ Θεοῦ, πολὺ μὲν ἔχει τὸ ἀλογον, πλεον δὲ τὸ δυσσεβές· ἐν ᾧ κεφαλαιῶ παλιν παράστασις, ὅτι καὶ ἀναρχὸς ἐστὶν ἡ διαφέρουσα τῆς θείας οὐσίας θεία ἐνέργεια. 23. *Quod dicere, ut ille dicit, Filium et Spiritum Dei essentiam Dei esse, magnum præferat absurditatem, majorem vero impietatem. In quo capite rursus demonstratur divinam operationem, a divina essentia distinctam, esse sine principio.*

κδ'. Παράστασις, ὅτι οὐχ ἡμεῖς, ἀλλὰ Βαρλαάμ καὶ Ἀκίνδυνος εἰσιν οἱ ἀμειψὸν καὶ ἀνόμοιον εἶναι δογματίζοντες τὴν θεῖαν οὐσίαν καὶ τὴν θεῖαν ἐνέργειαν, καὶ δύο θεότητας λέγοντες ἐντεῦθεν, ὑπερκείμενην καὶ ὑφειμένην. 24. *Demonstratio, quod non nos sed Barlaam et Acindynus doceant inæqualem et dissimilem divinæ essentiæ esse divinam operationem, et quod hinc duas deitates dicant, aliam supereminentem, aliam demissiozem.*

κε'. "Ὅτι πρὸς πολλαῖς ἐτέραις δυσσεβείαις, καὶ τὰς θείας ὑποστάσεις ἀνίσους πρὸς ἀλλήλας εἶναι δείκνυσιν ὁ Ἀκίνδυνος, καὶ ὡς πολλαχῶς τὸ ἐνιαῖον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ τῆς ἀγίας Τριάδος ἀναιρεῖ μυστήριον ὁ δὲ Παλαμάς ὡς ἀληθῶς ἐστὶ προσδεύων ἕνα τρισυπόστατον Θεὸν ἐν μιᾷ θεότητι. 25. *Quod præter alias multas impietates, divinas hypostases inæquales inter se esse dicit Acindynus, et quod multis modis unitatem Dei et mysterium S. Trinitatis de medio tollat, contra vero Palamas unum prædicat in tribus hypostasibus et in una deitate Deum.*

Πρὸς τὰ τῷ Ἀκινδύνῳ κατὰ τοῦ φωτὸς τῆς χάριτος καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατὰ διαφόρους καιροὺς πεφωτισμένων συγγεγραμμένα λόγος ἀντιβῆρητικὸς ἔβδωμος. *Adversus ea quæ Acindynus contra lumen gratiæ et contra eos qui per lumen illud variis temporibus illuminati sunt scripsit, liber Antirrheticus septimus.*

Τὰ κατάμερος τοῦ ἐβδόμενου λόγου κεφάλαια. *Septimi libri capita minutatim.*

α'. "Ὅτι εὐλόγως ὁ λόγος καθ' ἑδὸν προῖων, ἐν τοῖς περὶ θεωρίας λόγοις τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων ἔκρηξεν. 1. *Quod sermo recte et rationabiliter procedens, in eorum verba de contemplatione qui sacre ejusmodi quieti vacant, desinat.*

β'. "Ὅτι ἡ Θεοποδὸς χάρις καὶ τὸ θεῖον φῶς, αὐτὸ

ἐξερὸν τι θεῖον καὶ ἄκτιστόν ἐστιν. 2. *Quod deifica gratia et divinum lumen non per aliud quidpiam divina et increata sint.*

γ'. "Ὅτι θυμῶρες μὲν ἡμῖν τὸ κακῶς ἀκούειν μετα τῆς ἀσεβείας (αἰς), ἐλεεινοὶ δὲ οἱ κακῶς λέγοντες ἡμᾶς διὰ ταύτην. 3. *Quod nobis quidem voluptati sit cum pietate male audire; quodque miseri sint ii qui nobis ob illam maledicunt.*

δ'. "Ὅτι οὐκ ἄλλως δύνатаι ὁ Ἀκίνδυνος καθ' ἡμῶν λέγειν, ἢ διὰ τοῦ τὴν ἡμῶν πολυτρόπως ὑποκρύπτειν καὶ συκοφαντεῖν διάνοιαν. 4. *Quod non alio modo possit nobis Acindynus maledicere, quam mentem nostram vase occultando atque calumniando.*

ε'. "Ὅτι κατὰ μίμησιν Ἀρειανῶν τε καὶ Σευηριανῶν γυναικῶς πλουτούσης ὑποδὸς προστασίαν Ἀκίνδυνος, ταύτης αὐτῷ συναιρομένης χρήμασι, τὴν τε ἱερὰν Ἐκκλησίαν πρὸς ἑαυτὴν καὶ τοὺς ἐκ παλαιῦ ἀγίους πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἕκαστον ἐσπούδακεν ἐκπολεμῶσαι. 5. *Quod ad imitationem Arianorum et Severianorum Acindynus ad mulieris divitis præsidium confugiens, illa pecunias subministrante, sacram Ecclesiam contra seipsum et eos qui ab antiquo sancti erant contra se mutuo et unumquemque contra seipsum committere conatus sit.*

ς'. Ῥήσεως τούτου περὶ θεωρητικῆς δράσεως ἔλεγχος. 6. *Refutatio dicti ejus circa visionem contemplativam.*

ζ'. Ἐτέρως τοῦ αὐτοῦ Ῥήσεως ἔλεγχος ἀπατηλαῖς συμβουλαῖς καταργεῖν ἐπιχειροῦντος τὴν ἐπὶ τοὺς ἀξίους τῆς θείας χάριτος ἐπιφάνειαν. 7. *Refutatio alterius ejusdem dicti, quo sal'acibus consiliis apparitiones ad homines gratia dignos factas tollere satagit.*

η'. Ἐτέρων τοῦ αὐτοῦ Ῥήσεων ἀνασκευτῆ, τὴν γινῶσιν μόνην δογματίζοντος ἀπλανὲς ὑπάρχειν φῶς καὶ τὸν εἰς ἄγγελον φωτὸς μετασχηματιζόμενον κατὰ τοῦ φωτὸς τῆς χάριτος ἐπιστρατεύοντος. 8. *Refutatio aliorum ejus verborum, quibus solam cognitionem erroris expers lumen esse docet; et cum qui in angelum lucis transformatur, ad bellum contra lumen gratiæ suscipiendum concitat.*

θ'. Καθ' Ἑλληνικῆς ἐποψίας, καὶ τῆς κατ' αὐτὴν πεπλανωμένης θεωρίας, καὶ περὶ τοῦ ἀπλανοῦς καὶ θείου φωτισμοῦ, καὶ τῶν τούτου τεκμηρίων· καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ὑπερβάλλον τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ παρίσταται. 9. *Contra speculationem a Grecis et gentilibus inductam, et contra erroneam hujusmodi contemplationem, ac de erroris experte divina illuminatione, deque illius signis; quodque ex illa re supereminens Dei erga nos charitas demonstratur.*

ι'. Κεφάλαιον τοῦ ἀγίου Διαδόχου περὶ τοῦ φωτὸς τῆς θεωρίας, ὃ παρ' Ἀκινδύνου κατὰ τοῦ φωτὸς τούτου προσηνεγμένον, παρ' ἡμῶν ἐξεταζόμενον, ὑπὲρ τε τοῦ φωτὸς αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ κακῶς αὐτὸ προβαλλομένου γεγραμμένον ἀναφαίνεται. 10. *Capitulum S. Diadochi de lumine contemplationis, quod ab Acindyno contra hoc lumen adductum est, a nobis autem examinatum, pro hoc lumine et contra eum qui ipsum protulit, scriptum esse deprehenditur.*

ια. Περὶ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς, καὶ τῶν ἀπὸ ταύτης τικτομένων· ἐν ᾧ καὶ περὶ Θεοῦ πάλιν φωτισμοῦ, καὶ ὅθεν ἂν τις τεκμηριώσασαίτο τοὺς κεκτημένους. 11. *De otio mentali, et de iis quæ inde profisciscuntur: ubi iterum de divina illuminatione, et unde cognosci possint qui illam obtinent.*

ιβ'. Ὅτι καὶ πονηρὸν εἶναι πειρᾶται ὁ κινῶναι ὁ Ἀκινδύνος τὸ φῶς τῆς τοῦ Κυρίου μεταμορφώσεως, καὶ τοὺς μὴ τοῦτο τοιοῦτον οἰομένους ἀπείρους εἰναι φησι τῆς ἀπλανοῦς φωτοφανείας καὶ παρακλήσεως· ὁ δ' ἡμέτερος λόγος θεῶν τε ὡς ἀληθῶς καὶ ὑπὲρ τὴν ἀπλανῆν (sic) κλήσιν εἶναι δείκνυσιν τὸ θεῖον φῶς. 12. *Quod Acindynus lumen transfigurationis Domini malum esse demonstrare conetur, et eos qui illud non tale esse putant, imperitos esse dicat errore vacuæ illustrationis. At vice versa sermo noster vere divinum et plusquam errore vacuum ejusmodi divinum esse demonstrat.*

ιγ'. Ὅτι ἀφρόνως ὁ Ἀκινδύνος καὶ τὸ ἰδιαιτέρον ἐαυτοῦ φῶς ὁρᾶν φησι τὴν δι' ἀρετῆς καθααρμένον νοῦν χωρὶς Θεοῦ φωτισμοῦ, καὶ κακοδύλως μᾶλλον τὴν ἄλλην τῆς ψυχῆς παράκλησιν ἐκφεύγειν τοῦτο παραινεῖ. 13. *Quod stulte Acindynus eum qui per virtutem purgatam habet mentem, proprium sibi lumen videre ait sine divina illuminatione; quin etiam pravo consilio omnem aliam univæ consolationem fugere hortatur.*

ιδ'. Ὅτι ἐξ ὧν νῦν αὐθις ὁ αὐτὸς φησι, πάντας τοὺς ἀπ' αἰῶνος καὶ προφήτας καὶ ἀποστόλους καὶ Πατέρας, καὶ μάρτυρας πεπλανημένους εἶναι καὶ μεμνηνότες ὁ τάλας ἀποφαίνει. 14. *Quod ex iis quæ rursus dicit, omnes a sæculo prophetas, apostolos, Patres et martyres in errore et furiosos fuisse miser ille declarat.*

ιε'. Ὅτι καὶ τὸ τῆς τοῦ Κυρίου ἐνανθρωπήσεως μυστήριον διαβάλλει, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ σύμβολον εἶναι λέγων φωτὸς, ὡς τὴν ἐωραμένην τῷ Βαπτιστῇ περιστεράν σύμβολον τοῦ Πνεύματος· ἐν ᾧ καὶ ὅτι

Codex XCIX, olim CCXV, bombycinus, XV sæculi, foliorum 182. Initio hanc notam præfert: Βιβλίον τῶν κατηχουμένων τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λαύρας τοῦ ἁγίου ἕρους καὶ Ἀθανασίου Πατρὸς ἡμῶν. Id est, *Liber catechumenorum divinæ ac sacræ lauræ sancti montis (Atho) et Patris nostri Athanasii.* Et in fine: Ὡδε εἴληφε τέρμα τὸ παρὲν βιβλίον διὰ χειρὸς Φιλοθέου μοναχοῦ τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. id est: *Hic finem accepit iste liber per manum Philothei monachi ex urbe Constantinopoli.* Est autem tomus alius operum Gregorii Palamæ contra Acindynum, quorum Index habetur initio: Πίναξ τοῦ δευτέρου βιβλίου etc. In quo sequentia Gregorii opera exhibentur.

α'. Ἀπολογία διεξοδικιωτέρα πρὸς τοὺς οἰομένους δύο δείκνυσθαι Θεοὺς, ἐκ τοῦ τὴν Θεοποιὸν δωρεάν τοῦ Πνεύματος ἧς ὑπέρκειται κατ' οὐσίαν ὁ Θεός, οὐκ ἀγέννητον μόνον θέωσιν, ἀλλὰ καὶ Θεότητα ὑπὸ τῶν ἁγίων ὀνομάζεσθαι· ἢ περὶ Θεῶν ἐνεργειῶν, καὶ τῆς κατ' αὐτὰς μεθέξεως. 1. *Apologia prolitior adversus eos qui putant duos ostendi deos, si deificum donum Spiritus, cui secundum substantiam supereminet Deus, non solum non facta deificatio, sed etiam deitas a sanctis nominetur; aut de divinis operationibus, et de participatione secundum ipsas.* Initium: Εἰ μὲν τις ἐστὶν ὁ πρὸς τὴν αὐτὴν ἐκτραποῖς τόλμαν etc. Fol. 2.

πίστεως, ἀλλ' οὐκ ἀποδείξειός εἰσι ῥήματα, ὅσα παρ' ἡμῶν περὶ τῶν προφητικῶν θεαμάτων καὶ τοῦ Θεοῦ λέγεται φωτὸς. 15. *Quod etiam ipsum divinæ Incarnationis mysterium calumniatur, Corpus Christi symbolum luminis esse dicens, quemadmodum et columbam Baptistæ visam symbolum Spiritus.* Item docetur, quæcumque verba a nobis dicuntur circa propheticas visiones et divinum lumen, fidei esse et non demonstrationis.

ις'. Ὅτι μανιώδει πλάνη κάτοχος ἐστὶν εἰκότως αὐτὸς, ἢν ἀνωτέρω τῶν Θεοφόρων κατεψεύσατο. 16. *Quod furiosi erroris vere reus ille sit, quem deiferis Patribus supra mendaciter ascripsit.*

Hæc ultimo capiti adnexæ sunt duæ Gregorii epistolæ. Prima est τῷ τιμιωτάτῳ ἐν μοναχοῖς Δαμιανῷ τῷ φιλοσόφῳ. Hujus initium est: Ἰνέχθη πολλαχόθεν τὰ τοῦ Ἀκινδύνου πρὸς ἡμᾶς συγγράματα etc. fol. 196. verso. Altera πρὸς τὸν εὐσεβέστατον ἐν μοναχοῖς κυρὸν Διονύσιον, Initium: Τριῶν ὄντων τῶν τῆς ἀθεΐας ὡς εἰπεῖν γενῶν etc. fol. 204.

Sequitur deinde ἐκθεσις τοῦ τῶν Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνου δυσσεβημάτων ἀλλοκότου πληθῆος. Id est: *Expositio stupendæ multitudinis impietatum Barlaami et Acindyni.* Ibi videlicet errores Barlaamo et Acindyno adscripti capitibus 41 exponuntur sigillatimque rejiciuntur. Initium est: Ἀποδαλόμεθα τὴν ἀσεβειστάτην ἀλλόκοτον πληθύν τῶν τοῦ Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνου κακοδύξων δογμάτων etc. fol. 211.

Codicem denique claudit ejusdem Gregorii vita per Philotheum patriarcham. Φιλοθέου τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου λόγος ἐγκωμιαστικῆς εἰς τὸν βίον τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης. Initium: Γρηγόριος μὲν ὁ μέγας πανηγύρεως ὑπόθεσις etc. fol. 213.

β. Περὶ θείας καὶ θεοποιῦ μεθέξεως, ἢ περὶ τῆς θείας καὶ ὑπερφυστοῦς ἀπλότητος. 2. *De divina et deifica participatione, seu de divina et supernaturali simplicitate.* Initium: Φέρε δὴ προθῶμεν νῦν τὸ ὑπὸ ἀμφοτέρων φαναῶς λεγόμενον etc. Fol. 19 verso.

Τοῦ αὐτοῦ λόγος τρίτος, ὅτι Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνος εἰσιν οἱ διχοτομοῦντες κακῶς ὄντως καὶ ὀρθῶς εἰς δύο ἀνίστους Θεότητες τὴν υἱάν. 3. *Ejusdem liber tertius, quod Barlaam et Acindynus ii sint, qui unam deitatem in duas vere inæquales perveram et impie dividerunt.* Initium: Ταῖς πνευ-

ματοκινήτοις τῶν ἁγίων Πατέρων ἐπόμεινοι ψήφους etc. Fol. 29, verso.

δ'. Διάλεξις ὀρθοδόξου μετὰ Βαρλααμίτου, κατὰ μέρος ἀνασκευάζουσα τὴν Βαρλααμίτιδα πλάνην. 4. *Dialogus orthodoxi cum Barlaamita, quo Barlaamiticus error minutatim refutatur.* Initium: Ὁρθόδοξος. Μαθεῖν ἐβουλόμην παρ' ὑμῶν τῶν ζητούντων καὶ ἐπεκδιχοῦντων τὰ λείψανα etc. Fol. 37.

ε'. Τοῦ αὐτοῦ ὀρθοδόξου Θεοφάνους διάλεξις πρὸς τὴν ἀπὸ Βαρλααμιτῶν ἐπιστρέψαντα Θεότιμον, Θεοφάνης, ἢ περὶ Θεότητος καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν ἀμεθέκτου τε καὶ μεθέκτου. 5. *Ejusdem orthodoxi Theophanis dialogus cum eo qui ex Barlaamitis conversus fuerat Theotimo. Theophanes sive de deitate, et de eo quod non participari vel participari ex illa potest.* Initium: Ἐπεσκέψω κατὰ σεαυτὸν γενόμενος, ὁδολφὲ Θεότιμε etc. Fol. 58 verso.

ς'. Ἀντίθεσις πρὸς ἃ συνέθηκεν ὁ Ἀκινδύνος κατὰ τοῦ Παλαμᾶ δῆθεν, ὡς ἀληθῶς δὲ κατὰ τῆς εὐσεβείας αὐτῆς καὶ τῶν εὐσεβῶν ἀπάντων ἐκληφθεῖσα παρὰ διαφόρων τοῦ Παλαμᾶ λόγων καὶ περιττῶσα σαφῶς, ὅτι τὰ παρὰ τοῦ Ἀκινδύνου πρὸς συνηγορίαν οἰκείαν ἐκ τῶν πατρικῶν λόγων καὶ παρ' ἑαυτοῦ προβαλλόμενα οὐ συνηγοροῦσιν, ἀλλὰ κατηγοροῦσιν αὐτοῦ. 6. *Antithesis contra ea quæ Acindynus composuit adversus Palamam, sed revera contra pietatem ipsam ei contra rios omnes, excerpta ex diversis Palamæ libris, et clare demonstrans ea quæ ab Acindyno ad sui defensionem prolata sunt tum ex SS. PP. tum ex seipso non illum purgare, sed in crimen vocare.* Huic libro præmittuntur singulorum capitum argumenta, quæ hic exscribenda duximus.

Τὰ κατὰ μέρος τοῦ λόγου κεφάλαια. *Libri capita per partes.*

α'. Ὅτι ἐξ ἀμηχανίας, κατὰ τῆς ἐπιγραφῆς μόνης ὁ Ἀκινδύνος ἐπεχείρησε καὶ ὡς ἐξ ὧν ἐνταῦθ' οὗτος γράφει, διθεῖτης ὧν καὶ Ἀρειανὸς ὑποφαίνεται. 1. *Quod cum aliud non posset, inscriptionem et titulum solum Acindynus aggressus sit; et quod ex iis quæ hoc loco scribit, ditheita et Arianus comprobetur esse.*

β'. Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Παλαμᾶ προβεβλημένων μαρτυριῶν ἃς πλάστας παρέλιπεν ὁ Ἀκινδύνος, ὀλίγαι, παρ' ὧν εὐσεβῆ τὰ τοῦ Παλαμᾶ δείκνυται καὶ τὰ τοῦ Ἀκινδύνου κακοδόξως ἔχοντα. 2. *Ex testimoniis quæ Palamas protulerat et quæ per dissimulationem prætermiserat Acindynus, pauca afferuntur, quibus riva Palamam sentire, Acindynum vero pravam tueri doctrinam demonstratur.*

γ'. Ῥήσεις τοῦ Ἀκινδύνου δείκνυσαι τὴν αὐτοῦ δόξαν, καὶ ἀντιθέσεις πρὸς τούτους Εὐνομιανὸν τοῦτον ἐξελέγχουσαι καὶ ὅτι προσωπεῖον χρησάμενος τῷ Παλαμᾶ, κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων κειώρηκεν. 3. *Dicta Acindyni, quibus ejus doctrina ostenditur, et ad ea responsiones, quibus Eunomianus esse arguitur. Et quod personam præterdendens Palamæ, contra Deum et sanctos procedat.*

δ'. Ὅτι ὁ πλάστας ἐτέρων ἐπιγραφῆν ἐπὶ τῶν αὐ-

τοῦ λόγου, κατ' αὐτῆς πάλιν αὐτὸς χωρεῖ, καὶ δι' αὐτῆς κατὰ τῶν ἐνθέων θεολόγων. 4. *Quod alteram inscriptionem seu titulum in eundem librum fingens, contra illam procedat, et per illam contra divinos theologos.*

ε'. Ὅτι τὰ γενναιότερα πλεῖστα παραλιπῶν, ῥηματίου τινὸς ἐπειτα τοῦ Παλαμᾶ μνημονεύει· ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοῦ καλῶς νοουμένου πᾶν Ἀκινδύνου καθαιρεῖται τὸ φρύαγμα, καθαιρεῖν ἐγγειροῦντος αὐτοῦ φρενοβλαβῶς τὸ τρισυπόστατον τῆς θεότητος. 5. *Quod multis præstantioribus prætermissis, voculam quamdam Palamæ memoret, qua etiam probe intellecta totius Acindyni fremitus de medio tollitur, quo trinam deitatis hypostasin evertere insane conatur.*

ς'. Ἀντίρρησις Ἀκινδύνου πρὸς τὴν ῥημάτιον ἐκεῖνο, ἧς ἐλεγχομένης νῦν μὲν Ἀρειος, νῦν δὲ Σαβέλλιος οὗτος ἀναφαίνεται, πολλοὺς δ' ἄλλοτε λέγων υἱοῦς Θεοῦ καὶ πνεύματα τὰ πολλά. 6. *Objectio Acindyni contra voculam illam, qua refutata modo Arius ipse, modo Sabellius esse demonstratur, cum etiam aliunde multos filios Dei et multos spiritus esse dicat.*

ζ'. Μαρτυρία παρὰ τοῦ Ἀκινδύνου προβεβλημένη τῶν ἁγίων κατὰ τοῦ Παλαμᾶ δῆθεν, αἵτινες ἐξεταζόμεναι καὶ νοούμεναι καλῶς πρὸς-μὲν τὰ τοῦ Παλαμᾶ οὐδαμῶς ἀντικεῖσθαι δείκνυνται, τὴν δὲ Ἀκινδύνου ἐλέγχουσι πολλαῖς καὶ δειναῖς αἰρέσεσι περιπίπτοντα. 7. *Testimonia sanctorum ab Acindyno contra Palamam prolata, quæ si examinentur et probe intelligantur, sententiæ quidem Palamæ nullatenus repugnare probantur, Acindynum vero arguunt in multas gravesque hæreses incidisse.*

η'. Ἀντίθεσις παρ' Ἀκινδύνου, τὰς ἐνυποστάτους μόνας εἶναι λέγοντος ἀκτίστους ἐνεργείας, ἧς ἐλεγχομένης καὶ Ἀρείου χείρων δείκνυται τελῶν, ὡς τὴν μίαν τῶν τριῶν προσώπων θεότητος κτιστὴν ποιῶν. 8. *Objectio Acindyni, qua dicit hypostaticas solum operationes increatas esse; illa vero refutata, Ario pejor ostenditur, utpote qui unam ex tribus personis deitatem creatam faciat.*

θ'. Παράστασις ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν ὑπ' Ἀκινδύνου προβεβλημένων μαρτυριῶν, ὅτι διαφέρει τῆς θείας οὐσίας ἢ θεία ἐνέργεια ἐν ἧ πάλιν Σαβέλλιος ἄλλος ὧν ἀποδείκνυται. 9. *Demonstratio ex ipsis testimoniis ab Acindyno prolatis, quod divina operatio differat a divina essentia; ubi rursus alius Sabellius esse probatur.*

ι. Ἐτέρα μαρτυρία τῷ αὐτῷ προβεβλημένη παρὰ τῶν τοῦ ἁγίου Μαξίμου κεφαλαίων, ἧς ἐξεταζομένης Σαβέλλιος πάλιν οὗτος ἀναφαίνεται. 10. *Aliud testimonium ab eodem allatum ex capitibus S. Maximi, quo examinato Sabellius rursus esse convincitur.*

ια'. Παράστασις καὶ ἀπὸ τοῦ κεφαλαίου τούτου, ὅτι διαφέρει τῆς θείας οὐσίας ἢ ἐνέργεια, παρ' ἧς εἰς καταγελάστους ἐκπίπτων δόξας ἐλέγχεται ὁ τοῦτο κακῶς προβαλλόμενος. 11. *Demonstratio ex eodem capite, quod divina operatio differat a divina essen-*

cia, ubi qui illud protulit, in ridiculas sententias delapsus esse comprobatur.

ιβ'. Ἐπιμαρτυρία ἐκ τῶν εἰς τὴν μέγαν Διονύσιον σχολίων προβεβλημένη παρ' Ἀκινδύνου, ἧς ἐξεταζόμενης κτίσμα λέγων οὗτος δείκνυται τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ. 12. *Aliud testimonium ex scholiis in magnum Dionysium ab Acindyno prolatum, quo expreso essentiam Dei creaturam dicere convincitur.*

ιγ'. Διασάφσις τοῦ σχολίου τούτου, καὶ παράστασις κἀντεῦθεν, ὅτι διαφέρει τῆς ἀκτίστου οὐσίας ἡ ἀκτιστος ἐνέργεια. 13. *Explicatio Scholii hujus et demonstratio ex illo sumpta, quod increata operatio differat ab increata essentia.*

ιδ'. Ἀπορία καὶ λύσις, πῶς ὁ μέγας Διονύσιος, τῶν ἀκτίστων ἐνεργειῶν τὴν μὲν πρώτην φησὶ καὶ προσθετέραν, τὰς δ' ἄλλας μετ' ἐκείνην καὶ παράστασις ἐντεῦθεν, ὅτι τῆς Θείας οὐσίας αὐταὶ διενηνόθασιν. 14. *Quæstio et solutio, quomodo magnus Dionysius increaturum operatum primam dicat et seniore, alias autem post illam: et demonstratio inde petita, quod illæ ab essentia divina differant.*

ιε'. Ὅτι τὸ ὄλον εἶναι τὸν Θεὸν οὐσίαν καὶ ὄλον ἐνέργειαν οὐδὲν ἐμποδίζει πρὸς τὸ διαφέρειν τῆς Θείας οὐσίας τὴν ἐνέργειαν. 15. *Quod etsi Deus totus sit essentia et totus operatio, hoc nihil impedit quominus operatio differat ab essentia.*

ις'. Ἐτεραι μαρτυρίαι τῷ Ἀκινδύνῳ προβεβλημένα παρὰ τῶν τοῦ ἁγίου Κυρίλλου λόγων, αἵτινες ἐξεταζόμεναι μὴ μόνον οὐκ ἀντικείμεναι τοῖς τοῦ Παλαμᾶ λόγοις, ἀλλὰ καὶ συνάδουσαι δεικνύνται. 16. *Alia testimonia ab Acindyno prolata ex libris sancti Cyrilli, quæ cum examinantur non modo Palamæ verbis non repugnare, sed etiam illis suffragari deprehenduntur.*

ιζ'. Ἐτέρη ῥῆσις Ἀκινδύνου λέγουσα, « Τίς ἡ ἄλλη παρὰ τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ ἐνέργεια; » καὶ ἦν ἐλέγχεται καὶ κατ' αὐτὰ δυσσεβῶν τὰ ῥήματα. 17. *Aliud Acindyni dictum sic habens: « Quenam alia præter essentiam operatio Dei? » Ubi convincitur impie loqui.*

ιη'. Παράστασις, ὅτι ἦν ἔφη τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ ἐτέραν καὶ κτιστήν, φυσικὴ ἐστὶν αὕτη τοῦ Θεοῦ ἐνέργεια, ἦν πρότερον οὗτος ἀκτίστον εἶναι διετίνατο καὶ μηδὲν τῆς Θείας οὐσίας διαφέρειν. 18. *Demonstratio, quod eam quam dixerat aliam ab essentia Dei et creatam, naturalis sit hæc Dei operatio, quam prius increatam et ab essentia Dei non differre dicebat.*

ιθ'. Ὅτι καὶ ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ προβαλλομένων ἀντιθέως ἀναφαίνεται ὁ Ἀκινδύνος, καὶ τῶν πώποτε ἐθῶν ἀθεώτατος. 19. *Quod ex dictis a se prolatis Acindynus comprobatur esse inimicus Dei, et atheorum omnium qui unquam fuerant atheissimus.* Initium hujus sexti libri illud est: Ὁρᾶτε τὸ τῆς Ἀκινδύνου μνηίας ἀκάθεκτον.

ζ'. Τῷ σοφωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ καὶ ἐμοὶ ἐν Κυρίῳ ποθεινοτάτῳ Ἰωάννῃ τῷ Γαβρᾶ. 7. *Sapientissimus, eruditissimus, mihi que charissimo Joanni Ga-*

brae. Initium: Φησὶ παρ' τῶν Παροιμιῶν ὁ Σολομῶν: « Δίθου σοφῶ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται » etc. Fol. 77, verso.

η'. Πρὸς τὸν ἱερώτατον καὶ τὰ θεῖα σοφὴν μητροπολίτην Ἀίνου κυρὸν Δαυιδῆλ. 8. *Ad Danielem Episcopum metropolitam.* Initium: Ὅντως αἰδοῦς οἰχομένης ἐκ ψυχῆς ὀρμαθὸς ἅπας ἀντεισάγεται κακῶν etc. Fol. 94.

θ'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἀκινδύνον ἐπιστολῆ· ἐστάλη δ' ἀπὸ Θεσσαλονίκης πρὸς τῆς τοῦ Βαρλαάμ καὶ αὐτοῦ συνοδικῆς καταδίκης. 9. *Ejusdem epistola ad Acindynum: missa est Thessalonica ante Barlaam et Acindyni synodica condemnationem.* Initium: Τὸ διθεῖταις ἡμᾶς, τὸν κακόφρονα Βαρλαάμ λέγειν etc. Fol. 102 verso.

ι'. Τῷ πάντα καλῶ καγαθῶ καὶ σοφῶ νομοφύλακι. 10. *Optimo et sapientissimo nomophylaci.* Initium: Τὰ γράμματα πρώην ἐπεμψας etc. Fol. 110.

ια'. Πρὸς τὸν ἱερώτατον ἐν ἱερομονάχοις κύριον (sic) Παῦλον τὸν Ἀσάνην. 11. *Ad sanctissimum Paulum Asanum hieromonachum.* Initium: Ἐναγχοῦς ἡμῖν ἐντυχὼν, ὁ καθ' αἷμα μὲν τοῖς βασιλεύουσι προσέχων σύ etc. Fol. 116 verso.

ιβ'. Πρὸς τὸν τὰ θεῖα σοφὸν Ἀρσένιον μοναχὸν τὸν Στουδίτην. 12. *Ad Arsenium in divinis sapientem, monachum Studitam.* Initium: Εἰδέναί σε βούλομαι, θεοσεβῆτε Πάτερ, ὡς ὁ νῦν αἰτεῖς παρ' ἡμῶν etc. Fol. 122.

ιγ'. Ὅτι καὶ τὸ τοῦ Ἀντιοχείας κατὰ τοῦ Παλαμᾶ γράμμα ψεῦδός ἐστιν αὐτόχρημα, καὶ τῷ συνοδικῷ τε καὶ ἀγιορειτικῷ τόμῳ διὰ πάντων ἀντίθετον· διὸ καὶ κατὰ τῶν εὐσεβῶν ἔστι πάντων, καὶ τοῦ τῶν εὐσεβῶν βασιλέως καὶ τῆς εὐσεβείας αὐτῆς, καὶ αὐτοῦ δὲ μᾶλλον ὡς ἀληθῶς τοῦ γράψαι τοῦτο παρὰ τῶν Βαρλααμιτῶν ἐξηπατημένου. 13. *Quod Antiocheni patriarchæ contra Palamam scriptum vere mendacium sit, et synodico et hagioritico tomo in omnibus oppositum: quare et contra pios omnes est, contra piorum imperatorem et ipsam pietatem, imo etiam contra eum qui ad hæc scribenda Barlaamitarum fraude inductus est.* Initium: Εἰς καιρὸν ἔρα τῆς Ἱερεμίου μνησθήσομαι φωνῆς etc. Fol. 143.

ιδ'. Ὅτι παρεξηγησὶς ἐστὶ καὶ ἀνασκευὴ τοῦ τόμου σαφῆς. ἦν ὁ τοῖς Βαρλααμίταις προσθέμενος πατριάρχης γράψας ἐξηγήσιν τοῦ τόμου πρὸς ἀπάτην καλεῖ. 14. *Quod scriptum illud sit prava interpretatio et refutatio clara tomi illius, quod patriarcha Barlaamitis adjunctis expositionem tomi per fraudem vocat.* Initium: Ὅσπερ εἰς ἐστὶ Χριστὸς ἀληθινὸς ὁ ἐπὶ πάντων, Θεὸς, ἀντίχριστοι δὲ πολλοὶ γεγονάσιν etc. Fol. 153.

ιε'. Τῷ ὁσιωτάτῳ ἐν ἱερομονάχοις καὶ ἐμοὶ ἐν Κυρίῳ φιλότιμῳ καὶ ἀδελφῷ καὶ πατρὶ καὶ δεσπότῃ, τῷ ὄντως Φιλοθέῳ. 15. *Sanctissimo in hieromonachis mihi que in Domino charissimo, fratri et patri et domino vere Philotheo.* Initium: Ὡ ἐδάθη πολὺ, πολὺ καὶ ἀπαιτήσουσιν, αἱτῶν κατὰ τὸν τοῦ Κυρίου λόγον etc. Fol. 162 verso.

ις'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει σεβασ-

σμιωτάτους γεροντας. 16. *Ejusdem ad venerabilissimos senes qui in sancto monte (Atho) sunt.* Initium: Ὑμεῖς μὲν εὐποιούντες καὶ ἡμῖν αὐτοῖς πρεπωδέστατα etc. Fol. 173.

ιζ'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν τὸν τιμιώτατον ἱερομόναχον κυρὸν Μακάριον. 17. *Ejusdem ad fratrem suum venerabilissimum hieromonachum domnum Macarium.* Initium: Οὕτω μοι δοκεῖτε καταλαβεῖν, ὅτι πῦρ καίεται καὶ κατισχύει φλόγῃ etc. Fol. 176.

ιη'. Τοῦ αὐτοῦ τῷ τιμιωτάτῳ ἐν μοναχίῳ τῷ ἀσκητικωτάτῳ κῦρ Βησαρίωνι. 18. *Ejusdem venerabilissimo et exercitatissimo monacho domno Besarioni.*

Codex C, olim CCLXI, bombycinus, ejusdem ætatis et manus ac præcedens, constans foliis 342. Fol. 12 verso scriptum est: Βιβλίον τῶν κατηγουμένων τῆς ἱερᾶς λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ. i. *Liber catechumenorum sacræ lauræ S. Athanasii in monte Atho.* Tertius tomus est Operum Gregorii Palamæ.

Primo loco ponitur ejusdem epistola ad Damianum præcedente hoc monito: Ὁ λόγος οὗτος ἐκ τῶν πρὸς Ἀκίνδυνον ἀντιρρητικῶν ἐστὶ τοῦ πρώτου βιβλίου δέκατος· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐγγράφη (sic) εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον ἐν τοῖς βιβλίοις ἐκεῖνοις, προσετέθη ἐνταῦθα. Id est: *Hic sermo ex Antirrheticis est adversus Acindynum decimus tomus I. Quoniam autem suo loco scriptus non fuit in his libris, hic additus est.* In codice CXVIII, qui primus tomus inscribitur Operum Gregorii, sed non ejusdem manus est ac duo sequentes, hæc epistola ad Damianum decimo loco scripta est.

Sequitur deinde in hoc centesimo codice fol. 11 Index accuratus aliorum operum quæ in eo continentur, ut sequitur.

Τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου λόγος ἀποδεικτικῆς πρώτος, ὅτι οὐχὶ καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ἀλλ' ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. *Sanctissimi archiepiscopi Thessalonicae Gregorii liber demonstrationum primus, quod non ex Filio, sed ex solo Patre procedat Spiritus sanctus.* Initium: Πάλιν ὁ δαιμόνιος καὶ ἀρχέκκακος ὄφις τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν κατ' ἡμῶν, etc. Fol. 13.

Τοῦ αὐτοῦ λόγος δεύτερος περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅτι οὐχὶ καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ· καὶ πρὸς τὰ παρὰ Λατίνων ἐκ τῆς θείας Γραφῆς εἰς συνηγορίαν αὐτῶν δῆθεν προτεινόμενα. *Ejusdem liber secundus de processione sancti Spiritus, quod non ex Filio quoque procedat. Item adversus ea quæ a Latinis ex divina Scriptura ad sui patrocinium afferuntur.* Initium: Ὡν μὲν οὖν ἔδει καὶ αὐτῷ τῷ τῶν εἰσεθεύοντων καταλόγῳ, etc. Fol. 35 verso.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς παρὰ τοῦ Βέκκου ὑπὲρ Λατίνων ἐπὶ ταῖς συλλεγεῖσαι παρ' αὐτοῦ γραφικαῖς χρήσεσιν ἀντεπιγραφὰι, δεικνύσαι δυσσεβῶς ἐχούσας τὰ τοιαῦτα ἐπιγραφὰς, καὶ ἀντιθέτους οὖσας ταῖς συνειλεγμέναις τῶν ἁγίων ῥήσεσιν. *Ejusdem in inscriptiones quas Vexcus pro Latinis, congregatis a se scriptis locis proposuit appositæ inscriptiones, quibus ostenditur illas inscriptiones impie se habere, et collectis sanctorum locis adversari.*

Initium: Εὐλογημένε τῷ Θεῷ, καὶ ἐμοὶ ἐκ ψυχῆς ἠγαπημένε κῦρ Βησαρίων etc. Fol. 177 verso.

ιθ'. Τοῦ αὐτοῦ ἑτέρα πρὸς τὸν ἀνωτέρω εἰρημένον ἴδιον ἀδελφόν. 19. *Ejusdem altera ad supra memoratum fratrem suum.* Initium: Τοῦτο κόπος ἐστὶν ἐνὸπιόν μου, φησὶν ὁ ψαλμοδὸς Προφήτης etc. Fol. 178 verso.

κ'. Τῇ κρατίστῃ καὶ εὐσεβεστάτῃ δεσποίνῃ, τῇ Παλαιολογίνῃ. 20. *Potentissima et piissima domina Palæologina.* Initium: Οὐδὲν οὕτως ἀναγκαιότατον οὐδὲ λυσιτελέστατον τε ἄρα καὶ πρεπωδέστατον, etc. Fol. 181.

Ἐπιγραφὴ Λατίνων πρώτη. *Inscriptio prima Latinorum.*

Χρήσεις διάφοροι γραφικαὶ συλλεγεῖσται εἰς ἀπόδειξιν τοῦ εἶναι τὸ Πνεῦμα καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, etc. *Loca diversa Scripturæ collecta ad demonstrandum, quod Spiritus etiam ex Filio, etc.*

Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ἀντεπιγραφὴ πρώτη. *Gregorii archiepiscopi Thessalonicae adversaria inscriptio prima.*

Ὅταν ἐπὶ τῆς θεολογικῆς ἐκδουναρῶσιν ἀλλήλαις ἢ ἐκ καὶ ἢ διὰ, etc. Fol. 64. Sicque deinceps præmissis Latinorum propositionibus respondet articulis undecim.

Τοῦ αὐτοῦ, ὅτι Λατῖνοι λέγοντες καὶ ἐξ Υἱοῦ τὸ Πνεῦμα, οὐκ ἔχουσι διαφυγεῖν τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτοῖς, ὅτι τοῦ ἐνὸς Πνεύματος δύο λέγουσιν ἀρχὰς, καὶ ὅτι τοὺς θεολογικοὺς συλλογισμοὺς ἀποδεικτικούς μᾶλλον δεῖ καλεῖν, ἢ διαλεκτικούς. Ἐγγράφη δὲ πρὸς Ἀκίνδυνον ἐπὶ τοῖς εὐσεβέσι καὶ φίλοις ἐναριθμούμενον. *Ejusdem, quod Latini dicentes ex Filio quoque esse Spiritum, non possint effugere ab accusantibus se, quod unus Spiritus duo principia dicant: et quod theologicos syllogismos potius demonstrativos oporteat dicere, quam dialecticos. Scriptum est autem ad Acindynum, qui adhuc cum piis et amicis tunc numerabatur.* Initium: Σὺ μὲν ἡμᾶς ἴσως χρῆν εἶναι λόγον ἀποδοῦναι δοκεῖς, etc. Fol. 69.

Τοῦ αὐτοῦ τῷ φιλοσόφῳ Βαρλαάμ, οὐ καλῶς ἀπολογησαμένῳ περὶ ὧν ἔφη δύο ἀρχῶν ἢ καθ' Ἑλληνικῆς ἐποψίας. *Ejusdem philosopho Barlaamo, qui non recte se defenderat circa duo principia; sive contra speculationem Græcicam.* Initium: Ἢ θρέμμα τῆς ἀνωτάτω περὶ λόγους παιδείας, etc. Fol. 77.

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Βαρλαάμ γράφοντα ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις ἐπ' οὐδενὶ τῶν θείων, ἔλεγχος, ὅτι ἔστιν ἐφ' ὧν καὶ ὅτι κυρίως ἀπόδειξις αὕτη, ἢ δὲ κατ' Ἀριστοτέλην ἀπόδειξις ἀσύστατον καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτὴν ἀχρεῖον. *Ejusdem adversus Barlaam, qui scripserat super nulla divinarum demon-*

strationem haberi, refutatio, quod sit demonstratio super quibusdam: et quod illa vere sit demonstratio, Aristotelica vero demonstratio sit incerta et instabilis... Initium: Τὰ μὲν τῆς δυαρχίας ἐκ μέσου γέγονεν ἕξεκόπη γὰρ τῶν λόγων τοῦ φιλοσόφου, etc. Fol. 90.

Τοῦ αὐτοῦ λόγος ὑπὲρ τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων, τῶν προτέρων ὁ πρῶτος, κατὰ τί καὶ μέχρι τίνος λυσιτελής ἢ περὶ λόγους τριτὴ Ἀπόκρισις πρώτη. *Ejusdem liber priorum primus pro iis qui in sacra quiete degunt, in quo et usque ad quam metam studium litterarum sit utile. Responsio prima. Initium: Ἀδελφὲ, καλὸν χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, etc. Fol. 103, verso.*

Τοῦ αὐτοῦ λόγος ὑπὲρ τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων, τῶν προτέρων ὁ δεύτερος ὅτι τοῖς προφηρημένοις ἐν ἡσυχίᾳ προσέχειν ἑαυτοῖς, οὐκ ἀσυντελὲς ἔνδον τοῦ σώματος πειρᾶσθαι κατέχειν τὴν οἰκεῖον νοῦν. Ἀπόκρισις δευτέρα. *Ejusdem liber priorum secundus pro iis qui in sacra quiete degunt, quod iis qui clegerunt in quiete sibi ipsis attendere, non sit impossibile intra corpus propriam mentem continere. Responsio secunda. Initium: Ἀδελφὲ, οὐκ ἀκούσεις τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος, ὅτι τὰ σώματα, etc. Fol. 115.*

Τοῦ αὐτοῦ λόγος ὑπὲρ τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων, τῶν προτέρων ὁ τρίτος περὶ φωτὸς καὶ φωτισμοῦ θείου, καὶ ἱερᾶς εὐδαιμονίας καὶ τῆς ἐν Χριστῷ τελειότητος. Ἀπόκρισις τρίτη. *Ejusdem liber priorum tertius de iis qui in sacra quiete degunt, de lumine et illuminatione divina, de sacra felicitate et de perfectione in Christo. Initium: Οὐκ ἄρα μόνον ταῖς ἀρεταῖς αἱ κακίαι παραπεπύγασιν etc. Fol. 120.*

Τοῦ αὐτοῦ λόγος ὑπὲρ τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων, τῶν ὑστέρων ὁ πρῶτος, ἦτοι διήγησις καὶ ἀνατροπὴ τῶν ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου Βαρλαάμ συγγραφέντων κατὰ τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων. Τίς ἢ ὄντως σωτήριος γνῶσις καὶ τοῖς ὄντως μοναχοῖς περισπούδαστος, ἢ κατὰ τῶν λεγόντων τὴν ἐκ τῆς ἐξω παιδείας γνῶσιν ὄντως σωτήριον. *Ejusdem liber posteriorum primus pro iis qui in sacra quiete degunt, sive enarratio et eversio eorum quæ a philosopho Barlaam scripta sunt contra eos qui in sacra quiete degunt. Quænam sit vere salutaris scientia a veris monachis culta; seu contra eos qui dicunt scientiam externæ illius disciplinæ esse vere salutarem. Initium: Οὐδὲν ψεύδους δεινότερον, οὐδὲν συκοφαντίας ἀχθονος βαρύτερον, etc. Fol. 140, verso.*

Τοῦ αὐτοῦ λόγος ὑπὲρ τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων, τῶν ὑστέρων ὁ δεύτερος περὶ προσευχῆς. *Ejusdem liber posteriorum secundus pro iis qui sacram quietem agunt, de Oratione. Initium: Τῶν μὲν οὖν οὐδὲν μέγα τιθεμένων τὴν ἀπὸ τῆς ἐξω παιδείας ὄνησιν, etc. Fol. 155, verso.*

Τοῦ αὐτοῦ λόγος ὑπὲρ τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων, τῶν ὑστέρων ὁ τρίτος περὶ φωτὸς ἱεροῦ. *Ejusdem liber posteriorum tertius, pro iis qui in sacra quiete degunt, de sacro lumine. Initium: Ὁ δὴ τῆς νοε-*

ρᾶς προσευχῆς κατὰ τῶν δὲ βίβλου ταύτης προσαναχόντων, etc. Fol. 168, verso.

Τοῦ αὐτοῦ ἔλεγχος τῶν συμφαινόντων, ἐκ τῶν δευτέρων τοῦ φιλοσόφου Βαρλαάμ συγγραμμάτων, ἢ περὶ θεώσεως. *Ejusdem refutatio absurdorum quæ sequuntur ex secundis Barlaami philosophi scriptis; sive de deificatione. Initium: Ἀλλ' εἰ μὲν κατὰ Μασσαλιανῶν καθάπερ καὶ ἐπιγέγραπται οἱ τὸ βιβλίον πεποιήται, etc. Fol. 197, verso.*

Τοῦ αὐτοῦ κατάλογος τῶν ἐκβαίνοντων ἀτόπων ἐκ τῶν τοῦ φιλοσόφου Βαρλαάμ προτάσεων, λόγος δεύτερος κατὰ δευτέρων. *Ejusdem catalogus absurdorum quæ sequuntur ex Barlaami philosophi protasibus, liber secundus contra secunda scripta. Initium: Ἡρετό τις τῶν εἰσαγομένων εἰ δυνατόν ἀνθρώπων, etc. Fol. 211, verso.*

Τοῦ αὐτοῦ κατάλογος τῶν ἐκβαίνοντων ἀτόπων ἐκ τῶν τοῦ φιλοσόφου Βαρλαάμ συμπερασμάτων, κατὰ τῶν δευτέρων ὁ τρίτος. *Ejusdem catalogus absurdorum quæ sequuntur ex philosophi Barlaami conclusionibus, liber tertius contra secunda scripta. Initium: Ἄ μὲν οὖν προσκρούει τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῷ τῆς ἀληθείας Θεῷ, etc. Fol. 220.*

Ἐπίτομος κατὰ τὸ δυνατόν διήγησις τῆς ἐπὶ τοῦ παλατίου ἐνώπιον τοῦ βασιλέως γενομένης διαλέξεως τοῦ Θεσσαλονίκης κυροῦ Γρηγορίου καὶ Γρηγοῦ τοῦ φιλοσόφου, συγγραφεῖσα παρὰ τίνος τῶν τῆς συγκλήτου λογάδων παρόντος καὶ αὐτηκόου γεγονότος. *Compendiosa pro facultate narratio dialogi, qui in palatio eorum imperatore habitus est inter D. Gregorium archiepiscopum Thessaloniceæ et Gregoram philosophum, scriptus a quodam ex illustrioribus senatoribus, qui huic præsens audierat. Initium: Ὅρισθεὶς παρὰ τοῦ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως, etc. Fol. 226.*

Τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου ὡς ἀπὸ τίνος ἑτέρου συγγραφεῖς, περὶ τῆς τοῦ Γρηγοῦ ψευδογραφίας ὁμοῦ καὶ δυσσεβείας λόγος πρῶτος. *Beatissimi Gregorii archiepiscopi Thessalonicensis de Gregoræ in scribendo mendaciis et impietate liber primus, ab alio quodam descriptus. Initium: Μεταλαχεῖν ἀβλήως τὸν Γρηγοῦν, Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνου τῶν κακοδόξων, etc. Fol. 232.*

Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς τοῦ Γρηγοῦ ψευδογραφίας ὁμοῦ καὶ δυσσεβείας λόγος δεύτερος. *Ejusdem de Gregoræ in scribendo mendaciis et impietate liber secundus. Initium: Ἐξ ὀνότων φασὶ τὸν λέοντα, καὶ ἐκ τοῦ κρασπέδου τὸ ὕψωμα, etc. Fol. 241.*

Ἐλεγχος τῆς εἰς τὸ θεϊκότατον φῶς τῆς τοῦ Κυρίου μεταμορφώσεως, παντοδαπῆς τοῦ Γρηγοῦ βλασφημίας καὶ παράστασις ἐξ ἀντιθέσεως, ὅτι ἀκτιστον τοῦτο ἐστὶν ὡς ἀληθῶς καὶ αἰδιον. Ἐγράφη καὶ ἀπεστάλη τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ οἰκουμηνικῷ πατριάρχει. *Refutatio omnimodæ blasphemie Gregoræ circa divinissimum lumen transfigurationis Domini; ac demonstratio ex antithesi, quod illud increatum vere sit et æternum. Scripta et missa est ad sanctissimum et œcumenicum patriarcham. Initium:*

Οὐδὲν οἶον, ὡς φίλος δέσποτα, εἰ μὴ λίαν ἐντέχνους ποιῶμαι τοὺς λόγους, etc. Fol. 260.

Ἐλεγχος ἔτι τῆς εἰς τὸ θειότατον φῶς τῆς τοῦ Κυρίου μεταμορφώσεως, παντοδαπῆς τοῦ Γρηγοῦ βλασφημίας καὶ παράστασις ἔτι διὰ πλειόνων, ὅτι ἀκτιστον τοῦτό ἐστιν ὡς ἀληθῶς καὶ αἰδιον, οὐχὶ θεία φύσις, ἢ πᾶσι παντάπασιν ἀνέκφαντος ἦν (sic) ἀλλὰ τὸ περὶ αὐτὴν κατὰ τοὺς Θεηγόρους ἀληθινὸν καὶ ἐρασιμώτατον κάλλος, μόνοις τοῖς ἁγίοις καὶ νῦν ὡς ἐν ἀρραθῶνος μέρει κατὰ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ἀδιαλείπτως ὑπάρχον, μεθεκτόν τε καὶ θεωρητόν. *Refutatio iterum omnimodae blasphemiae Gregorae circa divinissimum lumen transfigurationis Domini; et demonstratio prolixior, quod illud vere increatum sit et aeternum, non autem divina natura, quae omnibus omnino invisibilis est: sed pulchritudo illa vera et amabilissima quae ipsam circumdat secundum theologos, solis sanctis et nunc quasi pignoris loco et in futuro saeculo incessanter participabilis et visibilis.* Initium: "Ὅτι μὲν οὖν καὶ ἦν καὶ ἔστι, καὶ ἔσται, τὸ τοῖς ἐκκρίτοις τῶν μαθητῶν, etc. Fol. 273, verso.

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή, πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα περὶ τῆς ἐγκειμένης τῷ συνοδικῷ τόμῳ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ῥήσεως, καὶ παρὰ τοῦ Γρηγοῦ συκοφαντουμένης ὡς μὴ γνησίας. *Ejusdem epistola ad quemdam interrogantem circa dictum Basilii magni in synodico tomo allatum, et a Gregora calumniis*

Codex CI, olim CCCVII, bombycinus, cujus folia numerantur 298. Maxima ex parte scriptus est manu Sylvestri Syropuli qui hanc notam in fine scripsit. Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς τοῦ μεγάλου ἐκκλησιάρχου τῆς ἁγιωτάτης τοῦ Θεοῦ Μεγάλης ἐκκλησίας διακόνου Σιλβέστρου τοῦ Συροπύλου, ἐν ἔτει 597, μηνὶ Ἀυγούστῳ, Ἰνδικτ. η'. Id est: *Absolutus est hic liber manu magni ecclesiarcae sanctissimae Dei Magnae ecclesiae diaconi Sylvestri Syropuli, anno (mundi) 6953 (Christi 1445), mense Augusto indictione 8*

Fol. 5, inscribitur hic codex, τῶν κατηχομένων τῆς ἱερᾶς λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, id est: *Catechumenorum sacrae laurae S. Athanasii* (in monte Atho.) In eo continentur Philothei patriarchae CP opera adversus Gregoram philosophum (1). Estat initio duplex eorundem Protheoria, quas accuratus index hujusmodi sequitur.

Τοῦ ἁγιωτάτου καὶ σοφωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Φιλοθέου, πρὸς τὰ συγγραφέντα τῷ φιλοσόφῳ. *Sanctissimi et sapientissimi archiepiscopi Constantinopolitani novae Romae, aecumenici patriarchae D. Philothei, adversus ea quae a philosopho scripta sunt.*

Γρηγοῦ κατὰ τε τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐκκλησίας τόμου καὶ θείας ἐνεργείας καὶ θεοποιῦ χάριτος, καὶ δὴ καὶ τῆς ἀραθείας ἐν Θαβωρίῳ ὑπερφυῶς θεοφανείας τε καὶ θεότητος, πρὸς τὴν πρῶτον αὐτοῦ λόγον ἀντιρρητικὸς πρῶτος. *Gregorae contra sacrum Ecclesiae tomum et divinam operationem, et visam in Thaborio apparitionem Dei et deitatem primus liber hic reputatur, Antirrheticus primus.* Initium: Ἐδεξάμην τὰ καθ' ἡμῶν τε καὶ τῆς εὐσεβείας τῷ φιλοσόφῳ Γρηγοῦ πονηθέντα συγγράμματα, κράτιστε βασιλεῦ, etc. Fol. 5.

(1) Edidit Cositheus in TOMO ΑΓΑΠΗΣ. Vide tomum sequentem.

impetatum quasi non genuinum. Initium: Δεῖ καὶ ἀναγκάζον ἔστιν, ἀδελφε, τοὺς παραδεδομένους ὑπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, etc. Fol. 287, verso.

Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια ἑκατὸν πενήκοντα φυσικὰ καὶ θεολογικὰ, ἠθικὰ τε καὶ πρακτικὰ, καὶ καθρητικὰ τῆς Βαρλααμίτιδος λύμης. *Ejusdem capita centum quinquaginta physica et theologica, ethica et practica, et purgantia a Barlaamiica lue.* Initium: Ἐρχομαι τὸν κόσμον καὶ ἡ φύσις διδάσκει καὶ ἡ ἱστορία πιστοῦται, etc. Fol. 290.

Συνοδικὸς τόμος κατὰ τῆς Βαρλααμ. καὶ Ακινδύνου πλάνης τοῖς προτέροις κατ' αὐτῶν τόμοις ὁμολογος. Ἐγένετο δὲ διὰ τοὺς ὑστερον ἀκολουθήσαντας τῇ τούτων πλάνῃ τὸν τε χρηματίσαντα Ἐφέσου καὶ τὸν Γάνου, Γρηγοῦν τε καὶ Δεξιόν, καὶ τοὺς αὐτοῖς συνοπαχθέντας. *Synodicus tomus contra Barlaami et Acindyni errorem, qui tomus cum prioribus contra eos editis tomis consentit. Factus est autem contra eos qui postremo ipsorum errorem secuti sunt: Ephesi nempe et Gani episcopum, Gregoram et Dexium, et alios ab iis secum adductos.* Initium: Οὐτε τὴν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ κινουῦ πολέμου μανίαν ἀγνοεῖν οὐδένα νομίζομεν, etc. Fol. 324, verso. Acta est haec synodus anno 697, id est mundi 6859. Christi 1351, cui subscribunt post imperatorem, Joannem Cantacuzenum et patriarcham C. P. Callistum, metropolitae 23 et episcopi 3.

Πρὸς τὸν κατὰ τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ ἱεροῦ ταύτης τόμου δεῦτερον διάλογον τοῦ φιλοσόφου Γρηγοῦ λόγος ἀντιρρητικὸς δεῦτερος, περὶ διαφορᾶς οὐσίας θείας καὶ ἐνεργείας. *Adversus secundum Gregorae philosophi dialogum contra primam fidem et ejus sacrum tomum Antirrheticus secundus, de differentia essentiae divinae ab operatione.* Initium: Ὑὸκ ἐργῶδες μὲν τι πάνυ καὶ χαλεπὸν, ὡ σοφώτατε καὶ φιλόχριστε βασιλεῦ, etc. Fol. 13.

Πρὸς τὸν αὐτὸν φιλόσοφον Γρηγοῦν λόγος ἀντιρρητικὸς τρίτος περὶ τε διαφορᾶς ἔτι θείας οὐσίας καὶ ἐνεργείας, καὶ περὶ θείας δυνάμεως ἦν ὁ Θεὸς φυσικῶς ἔχει κατὰ τοὺς ἱεροὺς θεολόγους. *Adversus eundem philosophum Gregoram liber Antirrheticus tertius, rursum de differentia divinae essentiae ab operatione, et de divina virtute quam Deus naturaliter habet secundum sacros theologos.* Initium: Λέγε δὴ οὖν, ὡ καλὲ Γρηγοῦ, τὰ κατὰ τῆς ἱερᾶς ἐκείνης συνόδου τε καὶ τοῦ τόμου γυμνά, etc. Fol. 22, verso.

Πρὸς τὸν αὐτὸν Γρηγοῦν λόγος ἀντιρρητικὸς τέταρτος ἔτι περὶ διαφορᾶς οὐσίας θείας καὶ ἐνεργείας, καὶ περὶ δυνάμεως Θεοῦ φυσικῆς ἡ ἐρμηνεία τε τῶν ῥητῶν Κυρίλλου καὶ Ἰωάννου τῶν ἱερῶν θεολόγων, ἀπὸ ὧν Γρηγοῦ καθ' ἡμῶν ὡς ἡμέτερα δὴθεν κατατεμῶν

καὶ διαστρέψας κακῶς προήνεγκε καὶ περ αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ, καὶ ἕπως αἱ ἄγαι ἐχρήσαντο ταῖς τοιαύταις φωναῖς θεολογούντες. *Adversus eundem Gregoriam liber Antirrheticus quartus rursus de differentia divinæ essentialis et operationis, et de virtute Dei naturali. Interpretatio item dictorum Cyrilli et Iovannis sacrarum theologorum, quas Gregoras truncata et detorta contra nos ac si nostra essent protulit, et de causa et causato, et quomodo sancti theologice loquentes his vocibus sicut usi. Initium: Ἄλλὰ πρὸς εἰς τοὺς ἱεροῦς ἐμβαλεῖν λόγους ἐκείνου, etc. Fol. 54.*

Πρὸς τὸν αὐτὸν φιλόσοφον Γρηγορᾶν λόγος ἀντιρρητικὸς πέμπτος περὶ ἡνωμένης καὶ διακεκριμένης θεολογίας, καὶ περὶ διαφορᾶ ἰδικῶς αὐθις θείας οὐσίας καὶ ἐνεργείας καὶ ὅη καὶ περὶ τοῦ αὐτῶν ἡνωμένου καὶ ὅτι ἡ μὲν ἔνωσις αὐτῶν πράγματι θεωρεῖται κατὰ τοὺς θεολόγους, ἡ δὲ διαφορὰ ἐπινοία αἱ δὲ τούτων ἀποδείξεις ἔκ τε Διονυσίου καὶ Ἱεροθέου, τῶν διαδόχων τῶν ἀποστόλων, ἔκ τῶν θείων Γραφῶν, ἄπὸ τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων καὶ τινῶν ἀπὸ μέρους θεολόγων διδασκάλων. *Ad eundem philosophum Gregoriam liber Antirrheticus quintus de unica et distincta theologia; et rursus specialiter de differentia inter divinam essentialiam et operationem, ac de eo quod in ipsis unitum est; et quod unio eorum re perspicitur secundum theologos, differentia vero perspicacitate. Horum porro demonstrationes ex Dionysio et Hierotheo successoribus apostolorum, ex divinis Scripturis, ex œcumenicis synodis, ex quibusdam magistris theologis. Initium: Νῦν δ' ἐπὶ τὴν θέλαν καὶ ὑπερφυσίαν (sic) τῆς θεότητος ἔνωσιν τε καὶ διάκρισιν ἰόντας τῷ λόγῳ, etc. Fol. 55.*

Πρὸς τὸν τρίτον καὶ τὸν τέταρτον λόγον τοῦ αὐτοῦ Γρηγορᾶ περὶ μετοχῆς θείας καὶ ἐνεργείας καὶ χάριτος, λόγος ἀντιρρητικὸς ἕκτος. *Ad tertium et quartum librum ipsius Gregoræ de participatione divina et operatione et gratia, Antirrheticus sextus. Init. : Ἄ μὲν οὖν ὁ τὴν μεμωραμένην σοφίαν περιττός τις οἰόμενος εἶναι φιλόσοφος οὐτός ἐστιν, etc. Fol. 78.*

Ἔτι πρὸς τὸν τέταρτον λόγον τοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου Γρηγορᾶ περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ φυσικῆς καὶ οὐσιώδους θείας ἐνεργείας, ὅτι ἄκτιστος, λόγος ἀντιρρητικὸς ἕβδομος. *Ad quartum librum ejusdem philosophi Gregoræ de Dei naturali et essentiali divina operatione, quod sit increata, Antirrheticus liber septimus. Initium: Ἐπεὶ δὲ τὸν περὶ μετοχῆς τερτῆς Θεοῦ καὶ θείου Πνεύματος ἀπορρήτου κοινωνίας τε καὶ θεώσεως λόγος, etc. Fol. 104, verso.*

Ἔτι πρὸς τὸν τέταρτον καὶ ὅη καὶ τὸν πέμπτον λόγον τοῦ αὐτοῦ Γρηγορᾶ λόγος ὄγδος περὶ θείας ἐνεργείας, ὅτι ἄκτιστος, καὶ ὅτι οὐ σύνθετον διὰ τούτην τὸ Θεῖον, ἀλλ' ἀπλοῦν κατὰ φύσιν. *Iterum ad quartum et insuper ad quintam ipsius Gregoræ librum. Liber octavus de divina operatione, quod sit increata, et quod Deus non sit ideo compositus, sed simplex secundum naturam. Initium: Ὁ τοίνυν ἔκ Διμασχοῦ θεῖος Ἰωάννης περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν*

Ἰησοῦ Χριστοῦ φιλοσοφῶν, ὡς φησι Γρηγορᾶς etc. Fol. 117.

Πρὸς τὸν πέμπτον καὶ τὸν ἕκτον λόγον τοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου Γρηγορᾶ λόγος ἀντιρρητικὸς ἑνατος περὶ θεότητος καὶ Θεοῦ καὶ θείας αὐθις ἐνεργείας καὶ θεώσεως, ὅτι ἄκτιστος. *Ad quintum et sextum philosophi Gregoræ librum liber Antirrheticus nonus de deitate et Deo, ac rursus de divina operatione et deificatione, quod sit increata. Initium: Ἦκει δὲ λοιπὸν ὁ ἡμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ τοῦ λόγου κεφάλαιον etc. Fol. 140.*

Πρὸς τὸν αὐτὸν φιλόσοφον Γρηγορᾶν ὅτι ἄσχετος καὶ ἀμίμητος ἡ θεία χάρις καὶ θέωσις ἀνθρωπεία φύσει, εἰ καὶ Πνεύματι ἁγίῳ ἐν σχέσει καὶ μιμήσει γίνεται ἡ αὐτὴ καὶ πῶς καὶ κατὰ τίνος τοῦ λόγου, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ἐνεργεῖαι λέγονται τοῦ Πατρὸς παρὰ τῶν θεολόγων, καὶ αὐθις οὐκ ἐνεργεῖται οἱ αὐτοὶ λόγος δέκατος. *Adversus eundem philosophum Gregoriam, quod divina gratia et deificatio sit incomprehensibilis humanæ naturæ. . . . et quomodo ac secundum quas rationes Filius Dei et Spiritus sanctus, operationes Patris dicantur a theologis. Rursus quod iidem ipsi non sint operationes. Liber decimus. Init. : Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα κατὰ τῆς μιᾶς παντοδυνάμου καὶ ἀκτίστου θεότητος etc. Fol. 155.*

Πρὸς τὸν αὐτὸν φιλόσοφον Γρηγορᾶν λόγος ἀντιρρητικὸς ἑνδέκατος περὶ τῆς Χριστοῦ θείας μεταμορφώσεως καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν φυσικοῦ τῆς θεότητος φωτός, περὶ τε θεώσεως ὑπερφυσίως αὐθις καὶ μετοχῆς τῆς θεοποιου καὶ φυσικῆς τοῦ Πνεύματος χάριτος. Ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ Γρηγορᾶς ἐξελέγχεται ἡ μὴδὲ γενέσθαι τὴν μεταμόρφωσιν ὅλως τοῦ Χριστοῦ λέγων, ἡ τραπῆναι καὶ μεταβληθῆναι τὴν ἀνθρωπείαν μορφήν ἢ τὸ εἶδος τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῶν Ἐικονομάχων καὶ προσέτι ῥητὴν καὶ ὁρατὴν τὴν τοῦ Θεοῦ δοξάζων οὐσίαν ἅμα ταῖς ὑποστάσεσι μετ' Εὐσεβίου καὶ τῶν Ἀρειανῶν, καὶ κτιστῶν καὶ ὁρατῶν εἰσάγων οὖν ἐκείνοις Θεὸν ὃν ὄντως καὶ κατ' οὐσίαν ἰδεῖν ἐκδέχονται καὶ προσκυνῆται ταῦτα καὶ γὰρ ὁ τῆς ὁμολογίας αὐτοῦ ἐξελέγχει φίλος Θεόδωρος ὁ Γραπτὸς ὑπὸ Γρηγορᾶ προενεχθεὶς καθ' ἡμῶν ὀρθῶς. *Adversus eundem philosophum Gregoriam liber Antirrheticus undecimus de divina Christi transfiguratione, deque naturali secundum ipsam deitatis lumine, de deificatione supernaturali, et de participatione deificæ et naturalis Spiritus gratiæ. In hoc libro Gregoras arguitur aut dicere nullam omnino fuisse Christi transfigurationem, aut dicere versam mutatamque fuisse humanam formam speciemque Christi, idque cum Iconomachis; atque insuper cum Eusebio et Arianis putare Dei essentialiam cum hypostasis esse effabilem et visibilem, ac cum illis creatum et visibilem inducere Deum, quem sancti secundum essentialiam et videri et adorari admittunt. Siquidem ille confessione clarus Theodorus Graptus a Gregora contra nos adductus illos ita sentire coarguit. Initium: Ἐ μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν*

ἑφροσύνην αὐτοῦ, ἡ φησὶν ὁ σοφὸς Σολομῶν etc. Fol. 171. verso.

Τοῦ αὐτοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου πρὸς τὸν αὐτὸν φιλόσοφον Γρηγορᾶν λόγος ἀντιρρητικὸς ἐβ' ὑπὲρ τῶν τῷ ἁγίῳ ἔρει τῷ Ἄθῳ μοναστῶν (sic) καὶ τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων ἐκεῖ καὶ δὴ καὶ τῶν ἐνταῦθα ὑπὲρ τε τῶν κατὰ τῶν θειοτάτων βασιλέων κακῶς εἰρημένων αὐτῷ ἀπολογία, ἀλλὰ δὴ καὶ τῶν κατὰ τοῦ θείου Γρηγορίου καὶ τῶν ἱερῶν, αὐτοῦ θαυμάτων πρὸς γε μὴν τῷ τοῦ λόγου τέλει καὶ ἀνακεφαλαίωσις τῶν προσηρημένων. *Ejusdem sanctissimi patriarchæ adversus eundem philosophum Gregoram liber antirrheticus 12, pro monachis in sancto monte Atho degentibus, et iis qui ibidem ut et hic in sacra quiete vivunt (i. Hesychastis) defensio divinissimorum imperatorum contra ejusdem dicta; similiterque D. Gregorii et miraculorum ejus apologia. Insuperque in fine libri recapitulatio eorum quæ supra dicta sunt.* Init.: Ἐνταῦθά με βουλόμενον στήσαι τὴν λόγον ὃ δὴ κἂν τοῖς φθάσαι προῦφην etc. Fol. 197.

Τοῦ αὐτοῦ ἀγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Φιλοθέου τῷ εὐγενιστάτῳ μεγάλῳ δομestίκῳ τῷ Παλαιολόγῳ περὶ τοῦ ἐν τοῖς πρὸς Εὐνόμιον ἀντιρρητικοῖς τοῦ μεγάλου Βασιλείου ῥητοῦ τοῦ λέγοντος: « Ὁ γὰρ τετοκῶς βώλους ἄρδου, » κατὰ τὴν Ἰωβ λόγον, οὐχ ὁμοίως τὰς τε βώλους καὶ τὸν Υἱὸν ὑπεστήσατο καὶ περὶ θεότητος λόγος γ'. *Ejusdem sanctissimi et œcumenici patriarchæ domini Philothei nobilissimo magno domestico Palæologo, de dicto S. Basilii in Antirrheticis contra Eunomium, qui ait in hunc Jobi locum, « Qui enim reperit glebas feris, » non similiter glebas et Filium constituisse, et de deitate liber decimus tertius.* Init.: Ἄγε δὴ καὶ πάλιν, φίλων ἀνδρῶν εὐγενέστατε καὶ φιλομαθέστατε, πρὸς τὰς λύσεις ἔωμεν τῶν σῶν ζητημάτων etc. Fol. 212.

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ τῆς ἐν Θαβωρίῳ θείας τοῦ Χριστοῦ μεταμορφώσεως, ὅτι οὔτε οὐσία Θεοῦ τὸ κατ' αὐτὴν φῶς οὔτε κτίσμα καὶ ὅτι εἶδον αὐτὸ οἱ ἀπόστολοι, καὶ πῶς εἶδον καὶ ὅτι οὐ σιωπᾶσθαι τοὺς περὶ τούτων λόγους κατὰ τινος χρῆ, ἀλλὰ καὶ κηρύττεσθαι, καὶ πρὸς τὴν μετοχὴν μάλιστα σπεύδειν πάντας τοῦ Θεοῦ φωτὸς ἐκείνου. *Ejusdem ad eundem de divina Transfiguratione in Thaborio, quod lumen in ea exhibitum neque substantia Dei sit neque creatura, et quod apostoli ipsi viderint ac quomodo viderint; quod hæc tacere non oporteat, ut quidam volunt, sed potius predicare. Et quod ad illius divinæ lucis participationem omnes festinare debeant.* Init.: Ἐπεὶ δὲ τὰς περὶ τὰς λέξεις καθ' ἡμῶν συκρηφαντίας τε καὶ καινοτομίας etc. Fol. 221.

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ τῶν αὐτῶν λόγος γ'. *Ejusdem ad eundem de re eadem liber 15.* Init.: Ἀλλὰ καιρὸς ἂν εἴη λοιπὸν, καὶ τὸν οἶονεῖ τέλος τε καὶ σφραγίδος etc. Fol. 227 verso.

Μέχρι μὲν τούτων συμπληροῦται τὸ βιβλίον, καθὼς ἐν ταῖς προθεωρίαις διαλαμβάνεται. Προστέ-

θησαν δὲ ἐν τῷ παρόντι καὶ τὰ ἐφεξῆς. *Huc desinit liber, ut in protheoriis indicatur. In hoc autem exemplari addita sunt quæ sequuntur: Ὁ αὐτὸς τῷ Πετριώτῃ, ὅτι ὡσπερ εἰς Θεὸς ἡ ἁγία Τριάς, οὕτω καὶ μία ἡ θεότης: καὶ περὶ θείας ἐνεργείας. Idem Petriotæ, quod sicut S. Trinitas unus est Deus, sic una sit deitas: et de divina operatione.* Init.: Χοὺς καὶ πρότριτά μοί τις τῶν συνήθων ἀγγελίαν ἤκε κομίζων etc. Fol. 237.

Τοῦ αὐτοῦ τοῖς ἐνδοξοτάτοις καὶ περιφανεστάτοις μεγάλοις δομestίκοις περὶ τῆς παλαιᾶς περιτομῆς ἐρωτήσασιν. *Ejusdem gloriosissimis et illustrissimis magnis domesticis de veteri circumcissione.* Initium: Ἐγὼ μὲν ὑμᾶς ὤμην ἐκ τῆς μακρᾶς ἀποδημίας etc. Fol. 243. verso.

Τὰ κεφάλαια (ιδ') τῆς αἰρέσεως Ἀκινδύνου καὶ Βαρλαάμ καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῖς, τεθέντα μὲν ὡς αὐτοὶ συνεγράψαντο, ἐφεξῆς δὲ ἀνατρεπόμενα παρὰ τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου. *14 Capita hæreseos Acindyni et Barlaami ac sequacium eorum, posita quidem, ut ipsi scripserunt, deinde vero eversa ab eodem patriarcha.* Initium: Προpositio Acyndini. Λέγουσιν ἐναντιούμενοι τῇ θείᾳ Γραφῇ etc. Fol. 249.

Συνοδικὸς τόμος γεγραμμένος ἐπὶ ταῖς ἐξελεγχάσαις καὶ ἀποβαλομέναις τὴν τοῦ Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνου δυσσέθειαν μεγάλαις συνόδοις, ἐν αἷς οὐχ ἡ Ἐκκλησία πᾶσα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ σύγκλητος καὶ οἱ καθολικοὶ παρήσαν τῶν Ῥωμαίων κριτῆ, προκαθημένου καὶ τοῦ θειοτάτου βασιλέως ἕως οὗ περιτῆν. *Synodicus tomus scriptus in magnis synodis quæ Barlaami et Acindyni impietatem confutarunt et proseripserunt, quibus non tota solum Ecclesia, sed etiam senatus et catholici Romanorum judices aderant, præsidente divinissimo imperatore, quandiu superstes fuit.* Initium: Ἐπαινετὸς ἀληθῶς ὁ εἰπὼν τὴν ταπεινώσιν ἀληθείας εἶναι ἐπίγνωσιν etc. Fol. 258. Acta est hæc synodus mense Augusto, indicatione 9, anno mundi 6849, id est Christi 1341. Subscribit Joannes patr. C. P. cum metropolitibus octo. Jam sequitur Ἴσον τοῦ παρὰ τῶν ἀρχιερέων (ς') γεγονότος γράμματος κατὰ τὴν πεντεκαιδεκάτην Ἰνδικτον περὶ τοῦ συνοδικοῦ τούτου τόμου. Illi nempe approbavit, Barlaamque in hac synodo damnatum se quoque damnare profitentur.

Συνοδικὸς τρίτος τόμος κατὰ τῆς Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνου πλάνης, τοῖς προτέροις ὁμολογός. Ἐγένετο δὲ διὰ τοὺς ὑστερον ἀκολουθήσαντας τῇ τούτων πλάνῃ, τὸν τε χρηματίσαντα Ἐφέσου καὶ τὸν Γάνου, Γρηγορᾶν τε καὶ Δέξιον καὶ αὐτοῖς συνοπαχθέντας. *Idem synodicus liber jam notatus fuit codice C. variantibus tantum subscriptionibus. Insuper post subscriptiones ita in hoc codice legitur, Εἶχε καὶ ἐτέραν ὑπογραφὴν μετὰ καὶ προγράμματος τοῦδε ἰ. Habet et aliam subscriptionem cum hoc proœmio.*

Proœmii initium: Ἡ βασιλεία μου μέλλουσα ὑπογράψω ἐν τῷ παρόντι τόμῳ, προγεγονότι παρὰ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας μου, καὶ τῆς θείας καὶ